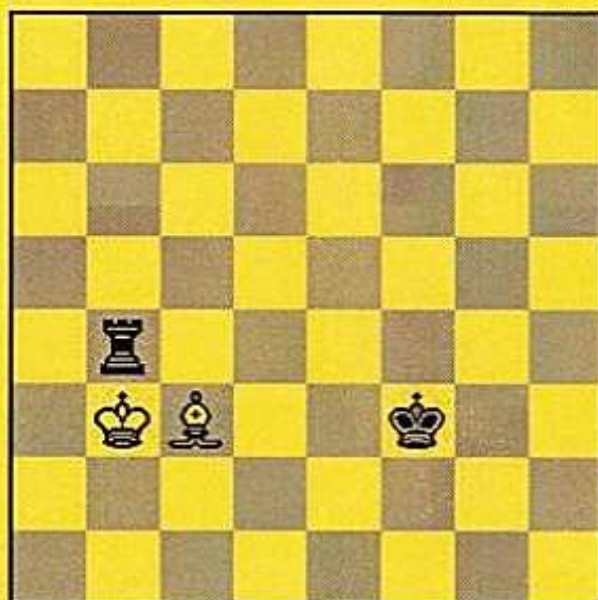

Unitas Nieuws 4

Maart 2003

Bonno Pel NOSBO-kampioen

En verder in dit Unitas Nieuws.....

Unitas 5 kampioen

Unitas 4 bijna

Website maakt doorstart

Ynte Visser doceert spelregels

Unitas Nieuws

Jaargang 23 nummer 4 (maart 2003). Unitas Nieuws is het orgaan van de SV Unitas.

-----kqrbhp-----

CLUBAVOND Donderdag.
Opgeven voor de interne competitie: vóór
19.30 uur in Het Jannes van der Wal
Denksportcentrum, Oliemuldersweg 43 te
Gron. tel 050-3126937

-----kqrbhp-----

REDACTIE

Alef Boer
Bert Drolenga

-----kqrbhp-----

ADRES VAN DE REDACTIE

Bert Drolenga

e-mail:

-----kqrbhp-----

DE VERENIGING

Secretaris (adreswijzigingen,
aanmelding/opzegging leden):
Ton Palmans

e-mail adres:

Penningmeester: Micha Jans

-----kqrbhp-----

CONTRIBUTIE

Senioren	€ 90 euro per jaar
Studenten	€ 70 euro per jaar
Gastleden	€ 45 euro per jaar
Jeugdleden	€ 25 euro per jaar
Proefleden	€ 12,50 euro

Betaling: ABN Groningen,
rek.nr.

tnv pennm. SV Unitas

-----kqrbhp-----

DRUK

Repro ECO-RUG

-----kqrbhp-----

INTERNET SITE

Adres homepage van SV Unitas
<http://www.svunitas.nl>

-----kqrbhp-----

INHOUD

blz. 3	Redactioneel
3	Unitas website
4	Unitas 1
6	Unitas 2
7	Unitas 3
8	Uitslagen en standen KNSB
10	Unitas 4
13	Unitas 5
16	Unitas 7
20	Uitslagen en standen NOSBO
22	NOSBO beker
24	Interne competitie
27	Beker intern
29	Jeugdschaak
31	NOSBO kampioenschap
33	Terug naar Troitzky
34	Capablanca
41	De Spelregels
44	Schaakkalender

-----kqrbhp-----

Redactioneel

Een bijzonder nummer dit keer, vandaar een redactioneel stukje.
Allereerst de felicitaties aan Bonno Pel, de nieuwe NOSB-kampioen.
Op pagina 31 geeft hij alvast een voorproefje van zijn verslag van het volgende nummer.
Ook het vijfde is kampioen geworden. De winst tegen Eelde Paterswolde in de zesde ronde was na de remise van concurrent Groningen 6 voldoende om weer terug te keren in de 1e klasse NOSBO. Ook hierover meer in het volgende nummer.

De website van Unitas is gelukkig weer on line. Hieronder meer informatie van Jan Baljé.
Surfen dus!

We kennen allemaal de loop van de stukken, maar kennen we de spelregels werkelijk?
Ynte Visser licht een tipje van de sluier open in zijn nieuwe rubriek.
Tenslotte duikt Jan Wedeven weer eens in de geschiedenisboeken.

Veel leesplezier!

Unitas website

Jan Baljé

Met ingang van donderdag 6 maart heeft Unitas (weer) een website!

Het adres is www.svunitas.nl.

Hierop kun je allerlei informatie vinden over de club, uitslagen en standen van de interne en externe competitie, belevenissen van Unitassers op toernooien en het jeugdschaak.

De webredactie wordt gevoerd door Otto Rubingh en Jan Baljé. Daarnaast is er een tiental clubgenoten dat meehelpt met regelmatige bijdragen.

Heb je zelf een interessant stukje nieuws, een idee of een opmerking dan kun je ons even aanspreken op de clubavond of mailen naar webredactie@svunitas.nl.

The screenshot shows the website for Schaakvereniging UNITAS. The browser is Microsoft Internet Explorer. The page has a dark header with the club name and a chessboard icon. A left-hand navigation menu lists various sections like 'Nieuws', 'Agenda', 'Intern', 'Extern', 'Archief', 'Nieuw', 'Nieuw', 'Schaak', 'Info', 'Vrij', and 'Vereniging'. The main content area features a 'Nieuws' section with three news items: 'Interne competitie: ronde 24', 'Unitasbeker: Boer en vd Marel door naar de halve finale', and 'Unitas Nieuws nr. 3'. Each item has a small thumbnail and a brief text snippet.

Unitas 1

Dick Warmelink

Euwe 2 - Unitas 1 01-02-03

Vooraf werd er druk gefilosofeerd over de vraag hoeveel bordpunten we wel niet zouden kunnen halen tegen het laaggeklasseerde Euwe 2. Wishful thinking, want we gingen er kansloos af!

Otto had zich verslapen, maar was toch nog, dankzij zijn snelle auto, ruimschoots op tijd in Amsterdam.

Al heel snel verloor Henk. Na pionverlies lukte het hem niet om terug te vechten en werd hij via de f-lijn opgerold (1-0). Vincent maakte gelijk. Tegen de ex-Sissaan Rick Salomons wist hij in het laatste uur voor de tijdcontrole de stelling te compliceren, waarna hij overtuigend won (1-1).

Bonno kwam al snel een kwaliteit en een pion achter, maar de verwachte compensatie op de koningsvleugel viel tegen. Hij verloor kansloos (2-1). Na een pionoffer in de opening van zijn tegenstander leek Jan in de problemen te zijn, maar hij loste die problemen uitstekend op. Uiteindelijk hielp de pion mee om een gewonnen stelling te bereiken (2-2).

In een gelijkopgaande partij offerde Laszlo een stuk, om vervolgens te merken dat hij voor dat stuk onvoldoende terug kreeg. Hij verloor dus (3-2).

Bert kreeg weer eens "de emmer met vla" op het bord, maar daar win je niet altijd mee. De zwartspeler wist de witte zwaktes goed bloot te leggen en kwam zelfs zo goed als gewonnen te staan. Met wat koffichuisachtige manoeuvres kon Bert nog net remise door eeuwig schaak afdwingen (3½- 2½).

Alef won in een Aljechin al snel een pion

en had bovendien een uitstekende stelling. Om onverklaarbare redenen gaf hij vervolgens een paar pionnen weg, zodat hij zelfs nog moest vechten in het toreneindspel om remise te houden (4-3). Aan bord 1 kwam Otto slecht uit de opening; pion achter en slechte stelling. Dankzij het looperpaar wist Otto oud-Groningenspeler Indra Polak toch onder druk te zetten en speelde hij zelfs op winst. Het gehoopte matchpunt kwam er helaas niet meer, toen Otto in tijdnood (en inmiddels slechte stelling) materiaal weggaf (5-3).

De stemming na afloop was slecht, maar werd weer wat beter toen bleek dat onze grote concurrent Amersfoort ook had verloren.

Bovenaan staan nu 3 teams: Amersfoort, de Eenhoorn en Unitas. Het blijft spannend.

Euwe 2	- Unitas 1	5-3
I.Polak	- O.Rubingh	1-0
J.t.Hacken	- B.Pel	1-0
R.Salomons	- V.Valens	0-1
A.vd Brink	- L.Cako	1-0
R.Hoffman	- B.vd Marel	½-½
H.vd Brekel	- A.Boer	½-½
W.Nijenhuis	- J.Balje	0-1
O.van Keulen	- H.tDoeschate	1-0

Unitas 1 - Groningen 2

22-02-03

Na de teleurstellende nederlaag in de vorige ronde zal duidelijk zijn, dat we niet nog eens mogen verliezen, als we tenminste kampioen willen worden. Groningen 2 trad aan met maar liefst 6 invallers, maar bijvoorbeeld van der Sijde en Tilstra kun je niet echt verzwakkingen noemen.

Laszlo kwam tegen van der Sijde in een gecompliceerde stelling terecht en ging in onduidelijke stelling akkoord met remise (½-½).

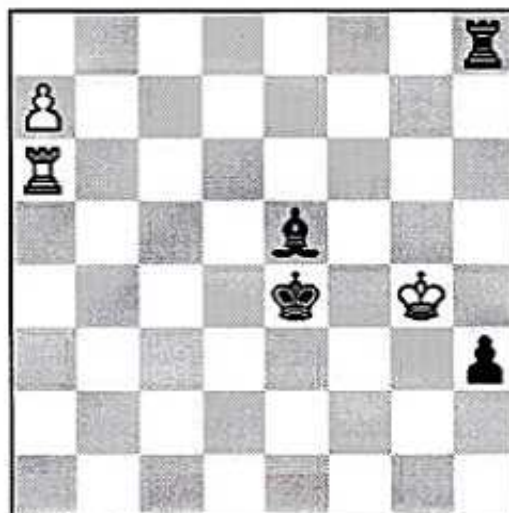
Tegen Nico Karsdorp wist **Alef** niet veel te bereiken. Gelukkig voor ons ging Karsdorp op de 40^e zet door de vlag (1½-½). **Jan** kwam slecht uit de opening, sloeg eerst een remiseaanbod af tegen de niet geheel fitte **Koen Haveman**, maar moest toch genoeg nemen met remise (2-1). Goed uit de opening kwam **Henk**, waarna Peter Weide zeeën van tijd in de stelling investeerde. In de tijdnood van Weide combineerde Henk naar winst (3-1).

In de Noteboomvariant kwam **Otto** misschien matig uit de opening, maar naarmate de partij vorderde kwam hij steeds beter te staan. Helaas verblunderde hij in tijdnood een stuk (3-2).

De situatie was nu kritiek. Bert en Vincent stonden slecht, Bonno hooguit iets beter. Een kleine nederlaag dreigde.

Bert kwam in het Hollands tegen Tilstra uitstekend te staan. Zoals eerder dit seizoen ging het daarna mis. Na wat geknoei ontstond een verloren toreneindspel (3-3).

In een gelijkopgaande Siciliaan produceerde **Vincent** tegen de tijdcontrole een dermate slechte zet, dat de stelling in 1 klap verloren leek. Gelukkig had Sander Velema al flink wat Duvels genuttigd, waardoor Vincent het hem zo moeilijk kon maken, dat hij alsnog won (4-3). Zie ook diagramstelling. Fragment is al van verderop in de partij toen Vincent de slechte stelling al weer had goedge maakt:

In deze stelling vervolgde Sander zonder nadenken met a8c9 er niet bij nadenkende dat na rxa8 rxa8 h2 de zwarte pion onstopbaar is! Interessanter in de diagramstelling was r h6 geweest waarna na r a8, kxh3 en r xa7 Vincent ook beduidend beter staat, maar er nog even voor moet werken.

Bonno was tegen Bruno Jelic in een dichtgeschoven stelling terechtgekomen. Veel voordeel had hij niet, maar een goed getimede doorbraak leverde toch nog de winst op (5-3).

Een narrow escape. Tegen medekoploper de Eenhoorn zullen we de volgende keer uit een ander vaatje moeten tappen.

Unitas 1	- Groningen 2	5-3
1. B.Pel	- B.Jelic	1-0
2. O.Rubingh	- P.Hendriks	0-1
3. V.Valens	- S.Velema	1-0
4. L.Cako	- N.vd Sijde	½-½
5. B.vd Marel	- A.Tilstra	0-1
6. A.Boer	- N.Karsdorp	1-0
7. J.Balje	- K.Haveman	½-½
8. H.tDoeschate	- P.Weide	1-0

Unitas 2

Unitas 2 - E.S.G. 22-2-03

Door afwezigheid van Kees Praagman trad Unitas 2 tegen ESG aan met KNSB-debutant **Henk Hielkema**. Henk die zich vorig jaar geplaatst had voor een KNSB-team, en afzag van dit recht, kreeg zodoende alsnog de beloning van zijn goede interne seizoen 2001-2002. En Henk speelde verdienstelijk remise met zwart. Hij was zo opgetogen dat in de Chincees alle 20(!) aanwezigen een drankje van hem kregen. Als eerste klaar was **Micha**! Ja, het kon dus echt! Micha speelde tegen zijn NOSBO-bestuursgenoot voorzitter Jan van Os. En ja, in de hiërarchie staat de voorzitter nu eenmaal hoger dan de competitieleider en zodoende moest dit punt dus naar Emmen gaan.

Wanneer we vervolgens om 16.00 uur een blik over de stellingen werpen, ziet het er toch wel gunstig uit, ondanks de ½-1½ op het scorebord. Zowel Alexander, Ton, Bart als Geert hebben gunstige stellingen op het bord. Bij Michiel is het evenwicht nog niet verbroken en de stelling van Fons is onduidelijk.

Ton brengt de stand op 1½-1½. In een sterk gespeelde partij houdt hij zijn tegenstander de hele tijd onder druk, waarna deze tenslotte bezwijkt. **Geert** brengt Unitas 2 op voorsprong. In een goede partij wint hij eerst één en later twee pionnen, en die blijken genoeg voor de winst. **Bart** verliest vervolgens onbegrijpelijk in een inmiddels gelijkwaardige stelling op tijd. 2½-2½.

In de tijdnoedfase weet Fons de aanval van zijn tegenstander te pareren en houdt daar twee pionnen aan over. Alexander wint door aanhoudende druk een looper tegen een pion.

Michiel tenslotte komt met een toren minder uit de tijdnoedfase en geeft op. Om 17.15 uur lijkt het dan ook 4½-3½ te worden voor Unitas 2. Echter, dan moeten

Micha Jans

Fons en Alexander nog wel even winnen. **Alexander** brengt de stand vervolgens weer gelijk na een fraaie, sterk gespeelde partij:

Wit: Alexander van Pelt

Zwart: Leo Roos

1.d4 h f6 2.h f3 d5 3.c4 c6 4.hc3 g6
5.bg5 he4 6.h4 bg7 7.e3 qa5 8.qb3
hd7 9.cxd5 hxc3 10.bxc3 cxd5 11.h5
h6 12.bf4 g5 13.bg3 a6 14.be2 hc5
15.qb4 qxb4 16.cxb4 he4 17.bc7 f6
18.hd2 bf5 19.hxe4 bxe4 20.f3 bf5
21.kd2 rc8 22.r hc1 kd7 23.bb6 e5
24.b5 axb5 25.bxb5+ ke7 26.rc5
rxc5 27.bxc5+ kf7 28.a4 g4 29.a5
ra8 30.a6 bxa6 31.bc6 rd8
32.rxa6 gxf3 33.gxf3 be6 34.bb6
rb8 35.bc7 rb2+ 36.kc3 rh2
37.ra8 exd4+ 38.exd4 rf2

39.bd6 rxf3+ 40.kb4 f5 41.be8+
kf6 42.be5+ kg5 43.bxg7 re3
44.be5 f4 45.bg6 rel 46.rf8 rf1
47.kc5 f3 48.kd6 bg4 49.bf4+ kh4
50.bxh6 kg3 51.bf4+ kg2 52.rh8
rh1 53.be3 rel 54.re8 1-0

Fons tenslotte weet het dubbeltorencindspel met twee verbonden vrijpionnen vakkundig om te zetten in winst, zodat er weer

cens twee matchpunten kunnen worden bijgeschreven, iets wat dit seizoen te weinig is gebeurd.

Unitas 2 - E.S.G. 4½-3½

- 1. M.Boekschoten - H.Voss 0-1
- 2. A.van Pelt - L.Roos 1-0
- 3. F.v.Harnond - H.Snelders 1-0
- 4. T.Palmans - E.Hondema 1-0
- 5. M.Jans - J.van Os 0-1
- 6. B.Davids - F.Wehekamp 0-1
- 7. H.Hielkerna - A.Selten ½-½
- 8. G.vd Lei - G.Dijkstra 1-0

Winterswijk - Unitas 2 4-4

- 1. H.Abbink - M.Boekschoten 0-1
- 2. Z.Duunjak - F.v.Hamond 1-0
- 3. B.te Slighte - M.Jans 0-1
- 4. H.Losing - B.Davids 1-0
- 5. M.Krosenbrink - T.Palmans 1-0
- 6. G.Bartha - G.vd Lei ½-½
- 7. H.Aalbers - K.Praagman 0-1
- 8. D.Boogaard - Y.Visser ½-½

Unitas 3

Unitas 3 - Groningen 3 22-2-03

Red: Helaas weinig verslagen van het derde dit seizoen, maar gelukkig toch een bijdrage van Jan Wellner.

Wit: Jan Wellner (comm.)

Zwart: Bodewes

- 1.hf3 d5 2.g3 hf6 3.bg2 e6 4.0-0 c5
- 5.d4 hc6 6.a3 be7? 7.dxc5 bxc5 8.b4
- be7 9.bb2 0-0 10.hbd2 bd7 11.e4
- rc8 12.rc1 dxc4 13.hxc4 hb8?
- 14.hfe5 bc6 15.hxc6 hxc6 16.b5
- qxd1 17.rfxd1 hd8 18.ha5 rxc1
- 19.rxc1 b6 20.hb3 he8 21.rc8 hd6
- 22.rc7 re8 23.a4 bf6

zie diagram rechter kolom

- 24.ba3!? be7 25.rxa7!? hc8
- 26.ra8 bxa3 27.rxc8 kf8 28.rb8 e5
- 29.rxb6

Jan Wellner

- 29...he6 30.bd5 hd4 31.hxd4 exd4
- 32.a5 rxe2 33.a6 bc5 34.a7! re1+

- 34...rc8 35.rb7 bxa7 (35...re1+
- 36.kg2 bxa7 37.rxf7+ ke8 38.rxa7
- d3 39.bc6+ kf8 40.rd7 enz)
- 36.rxf7+ kg8 37.rxa7+ kh8 38.ra8
- enz

- 35.kg2 ra1 36.rb8+ ke7 37.a8q1-0

Uitslagen en standen KNSB-competitie Bert Drolenga

Klasse 2A

ronde 5

HSG 2	- Lewenborg	4-4
Amersfoort	- Almelo	3-5
BIS 2	- Em. Lasker	3½-4½
Euwe 2	- Unitas	5-3
Groningen 2	- De Eenhoorn	3½-4½

ronde 6

De Eenhoorn	- HSG 2	4-4
Unitas	- Groningen 2	5-3
Em. Lasker	- Euwe 2	3-5
Almelo	- BIS 2	2½-5½
Lewenborg	- Amersfoort	2½-5½

Klasse 2A	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. SG Amersfoort	9	28½	x	4	5½	.	5½	.	3	.	5	5½
2. Unitas	9	28½	4	x	.	.	6	3	5½	5	5	.
3. De Eenhoorn	8	28½	2½	.	x	4	4	7½	.	6	4½	.
4. HSG 2	6	26	.	.	4	x	4	3½	3	.	6	5½
5. Lewenborg	6	23	2½	2	4	4	x	.	5	.	.	5½
6. Euwe 2	6	21	.	5	½	4½	.	x	.	2½	3½	5
7. Almelo	5	22	5	2½	.	5	3	.	x	2½	.	4
8. BIS 2	4	23	.	3	2	.	.	5½	5½	x	3½	3½
9. Groningen 2	4	20½	3	3	3½	2	.	4½	.	4½	x	.
10. Em. Lasker	3	19	2½	.	.	2½	2½	3	4	4½	.	x

Klasse 3B

ronde 5

Borne	- Dr. Max Euwe	½-7½
Hardenberg 2	- Philidor Lw 3	3½-4½
Veenendaal	- HSC-STORK	5-3
Winterswijk	- Unitas 2	4-4
ESG	- ING/ESGOO 2	3½-4½

ronde 6

ING/ESGOO 2	- Borne	4½-3½
Unitas 2	- ESG	4½-3½
HSC-STORK	- Winterswijk	3-5
Philidor Lw 3	- Veenendaal	2½-5½
Dr. Max Euwe	- Hardenberg 2	4½-3½

Klasse 3B	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Dr. Max Euwe	12	34	x	5	5½	.	7½	4½	.	.	5½	6
2. ING/ESGOO 2	10	26½	3	x	.	5	4½	4½	5	4½	.	.
3. Unitas 2	7	27½	2½	.	x	4	.	3½	5½	4½	.	7½
4. WSG Winterswijk	7	25	.	3	4	x	4	.	5	4	5	.
5. herikon bv/Borne	7	23½	½	3½	.	4	x	.	.	5	4½	6
6. Hardenberg 2	6	24	3½	3½	4½	.	.	x	.	4½	4½	3½
7. Veenendaal	4	22½	.	3	2½	3	.	.	x	3½	5	5½
8. ESG	3	22	.	3½	3½	4	3	3½	4½	x	.	.
9. HSC-STORK	2	22	2½	.	.	3	3½	3½	3	.	x	6½
10. Philidor Lw 3	2	13	2	.	½	.	2	4½	2½	.	1½	x

Klasse 3A

ronde 5			ronde 6		
Staunton	- SISSA	2½-5½	ZSG	- Staunton	4½-3½
Sneek	- Philidor Lw 2	4½-3½	Unitas 3	- Groningen 3	6-2
Haren	- DSC Drachten	4½-3½	DSC Drachten	- Van der Linde	4-4
Van der Linde	- Unitas 3	4-4	Philidor Lw 2	- Haren	4-4
Groningen 3	- ZSG	4-4	SISSA	- Sneek	4½-3½

Klasse 3A	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. SISSA	11	30	x	.	4	4½	5½	.	4½	6	.	5½
2. Haren	9	26	.	x	4	.	4½	2½	5½	4½	5	.
3. Philidor Lw 2	7	25½	4	4	x	3½	.	.	4	4½	.	5½
4. Sneek	7	25	3½	.	4½	x	4	4	5	4	.	.
5. ZSG	6	24	2½	3½	.	4	x	4	.	.	5½	4½
6. Groningen 3	6	24	.	5½	.	4	4	x	2	.	3½	5
7. Unitas 3	4	23	3½	2½	4	3	.	6	x	.	4	.
8. DSC Drachten	4	22½	2	3½	3½	4	.	.	.	x	4	5½
9. Van der Linde	4	21½	.	3	.	.	2½	4½	4	4	x	3½
10. Staunton	2	18½	2½	.	2½	.	3½	3	.	2½	4½	x

EEN GOEDE ZET

ROMIJN

ASSURANTIËN

BELLEN

Romijn assurantiën

Jachtlaan 33
 9751 BR Haren (Gn)
 Tel. 050 - 5345614

Unitas 4

Frans Vermeulen

Haren 2 - Unitas 4 17-1-03

Vooruitgespeeld was bord 5: de Wit - Grashuis; Gerard had een kleine kwaliteit meer, maar Aldert Jan had koningsaanval; in betere stelling gaf Gerard wegens tijdnood remise.

Harry Gielen speelde vorig jaar de partij van zijn leven tegen Erik Meis, maar nu had hij een heel zware dobber tegen Michel de Vrieze. Hij werd snel ge 'hlijnd':

Wit : Harry Gielen
Zwart: Michel de Vrieze

1.e4 e6 2.d3 d5 3.hd2 hf6 4.hgf3 b6
5.g3 dxe4 6.dxe4 bc5 7.bd3 e5 8.0-0
bh3 9.re1 hg4 10.re2 qf6 11.c3 g5
12.qe1 a5 13.b3 h5 14.bb2 h4 15.a3
hxg3 16.hxg3 qh6 17.b4 bf1

18.hh4 bxe2 19.bxc5 bxd3
en opgegeven door wit.

Taco van der Poel moest een 'Lccuw' bestrijden, van Guus Tetteroo. Hij deed dit met e4 en g3, in het middenspel blunderde

Guus vervolgens, gaf op, maar hij had nog door moeten spelen.

Henk Bosveld speelde tegen Eddy Vos zijn bekende Engelse opstelling met g3, en schoof hem er regelmatig af.

Kees Romijn kwam een half uur te laat uit Noord-Groningen terug. Hij bleek iets beter thuis in het tweepaardenspel in de na-hand en Frans V., met zwart, zag zijn offerpion niet meer terug. Met beide vlaggen op vallen viel die van Frans het eerst in een overigens voor hem verloren stelling.

Henk Hielkema speelde een goede partij tegen Michiel Delleman; Henk, zwart, had een sterk paard op e4 gezet en kwam geen moment in de problemen ; remise werd dit.

Op dit moment was de tussenstand 4-2 voor Unitas.

Rafal Gorski speelde 1.e4 en wist met de Siciliaan van snelle Bob wel raad.

Wout Knol kwam een pion voor in een eindspel, maar hij zag nog gevaren en bood remise aan, hetgeen werd aangenomen door Ernst Jan Pastoor.

Daarmee werd de eindstand van 2½-5½ bereikt.

Gedetailleerde uitslag :

Haren 2	- Unitas 4	2½-5½
E.Vos	- H Bosveld	0-1
H.Gielen	- M.de Vrieze	0-1
A.Tetteroo	- T v/ Poel	0-1
K Romijn	- F Vermeulen	1-0
A.Grashuis	- G de Wit	½-½
E.Pastoor	- W Knol	½-½
B Romijn sr.	- R Gorski	0-1
M Delleman	- H Hielkema	½-½

Unitas 4 - Sissa 2

13-2-03

Hartelijk welkom bij de 6e zangauditie van Idols. Daar waren we al weer alle acht aangetreden om via een buitengewone prestatie roem en eer te verwerven.

Onze Grickse Hoop in bange dagen moest aan bord 1 de spits afbijten met een bariton à la Theodorakis, toen er ...Kf7 moest gebeuren om 2 pionnen tegelijk te dekken was de eigen mooie half open f-lijn geblokkeerd en kwam wit fors opzetten. Aan bord 2 een keurige prestatie van onze erevoorziter. De ingewikkelde positiepartij liep bepaald niet synchroon met de melodie van het Drentse volkslied. Stand 0-1 + ½-½ = ½-1½.

Nu moest als consequentie van de tactische opstelling nog wel even gewonnen worden aan de borden 3 t/m 6.

De heer Vermeulen aan bord 6 probeerde een 3.Lc4-Italiaanse diva te imiteren en haalde via 2 combinaties een verrassend eeuwig schaak (1-2).

De overgebleven 5 artiesten schakelden een tandje hoger, hetgeen resulteerde in 5 zeer goed in het oor liggende en in het oog springende kunstzinnige prestaties.

Taco vd Poel had ooit eens een wonder-schone melodie in het Marokkaans gehoord en bracht deze luid zuchtend op het podium. Met zijn loper en toren kwam hij het veld van In 't Veld binnen, terwijl In 't Veld met zijn toren en loper het veld van Van der Poel binnenkwam, indien u begrijpt wat ik bedoel. De zwarte dame, die zich via d5 naaar b3 bewoog om haar raadsheer op a2 te vergezellen in het slotakkoord, bracht de beslissing. Een daverend applaus begeleidde de slotbuiging. De stand van de wedstrijd was inmiddels gelijk: 2-2.

"We want more", scandeerde het publiek, terwijl de vier overgebleven zangers rug aan rug het tiende uur ingingen. En meer

kregen ze. Michel was aan bord 4 zijn zang voorzichtig begonnen. 1.d4 h6 2.c4 e5 3.d5 bc5 enz. en dreigde geheel te worden overrompeld door een verrassend sterk spelende Te Gussinklo. Na lang nadenken vond hij in het middenspel toch de juiste verdediging die klonk als een toffe Status Quo-dreun. Dit resulteerde uiteindelijk zelfs in een voorsprong van twee kwaliteiten (Marco Borsato!). Even de koning in veiligheid gebracht en winst voor Michel. Bravo! 3-2.

Aan 7 was Henk Hielkema het eindspel ingegaan met een pluspion, terwijl naast hem aan bord 8 Rafal Gorski de partij van de avond speelde. Ook al een Italiaans gezang. Met nog 1 minuut, of was het 1 seconde, dat was het, op de klok haalde Rafal de tijdcontrole bij de 40e zet.

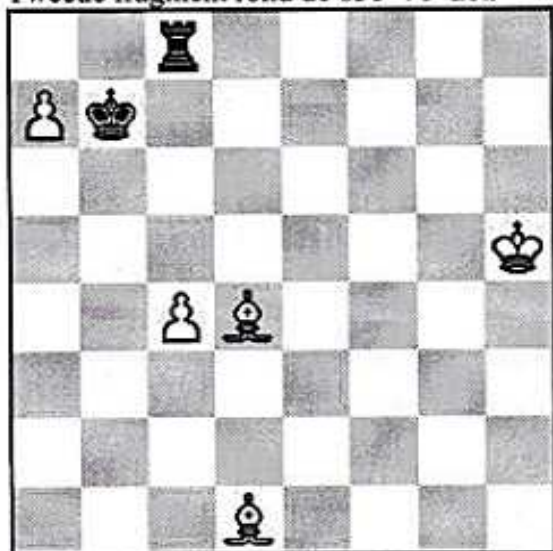
Eerste fragment na 43. bxc2

Met twee witte lopers tegen één zwarte toren had hij zeker winstkansen, maar de rest van de niet gemakkelijke materie moest wel binnen de 15 restminuten worden opgelost. In deze buitengewoon spannende race tegen de klok toonde Rafal grote klasse. Ze bleven het ganse elfde uur doorgalmen. Paverotti verbleekte tot een piepende dwerg. Na een zet of 65, die de opponent morrend wel moest blijven noteren, had Rafal de winststelling, maar

slechts anderhalve minuut, even later 20 seconden, voor de realisatie ervan. Toen besloten de heren tot remise.

Tweede fragment rond de 65e -70^e zet:

Wit nog 20 seconden op de klok, zwart nog 20 minuten. Wie kan deze stelling in 20 seconden winnen? Indien nodig info op 050-5717259.

Eenzelfde resultaat kwam ongeveer tegelijkertijd tot stand aan het bord van **Henk Hielkema** in een ongelijke lopereindspel met een pluspion en een vrije zwarte b-pion op veld b3.

Erik Meis liet na afloop even zien hoe Henk had kunnen winnen: "...**b**b4-b2 en dan **k**b4-a3-a2 **b**b2 opzij en de b-pion naar b1". "Ja maar Erik, die loper stond ergens op d5, die kon helemaal niet naar veld b1.

Zet de witte loper op de d5-diagonaal en probeer de zwarte **k**a3+**b**b2+pion b3-constellatie te winnen. Dat zal je niet meevallen, want één zet later is **k**a2 gepend".

"Ja maar, er stonden witte pionnen op c4 en e4". Enz... Aldus de analyse na afloop van dit bekende Groningse deuntje: Er is ááááltied Watt, gezongen door Us Hank en het Groningse Mannenkoor.

De stand van de wedstrijd was na deze twee remises inmiddels 4-3 voor Unitas. Alleen de 3e bord-partij van Hemminga en Bosveld was nog bezig. In de opening was er een Caro Kann met pionoffer zichtbaar. In een compleet middenspelconcert bleef er na dameruil een toren-loper contra toren-paard combinatie, elk met een viertal pionnen over. In het eindspel renden de zwarte b-pion en de witte h-pion naar de overkant. Zij promoveerden tot dame. Weliswaar was Henk de eerste die promoveerde, maar dit bleek net niet genoeg om de remise te bewerkstelligen.

Eindstand 4-4 in een wat van uw verslaggever/teamleider als buitengewoon spannende wedstrijd werd ervaren. De volgende wedstrijd is op donderdag 6 maart thuis tegen de Spassky's.

Unitas 4	- Sissa 2	4-4
1. J.Harms	- J.Bosma	0-1
2. W.Knol	- C.Hoekstra	½-½
3. H.Bosveld	- F.Hemminga	0-1
4. M.de Vrieze	- T.Gussinklo	1-0
5. T.vd Poel	- E.in 't Veld	1-0
6. F.Vermeulen	- M.Pouw	½-½
7. H.Hielkema	- E.Kleter	½-½
8. R.Gorski	- Vd Wal	½-½

Unitas 5

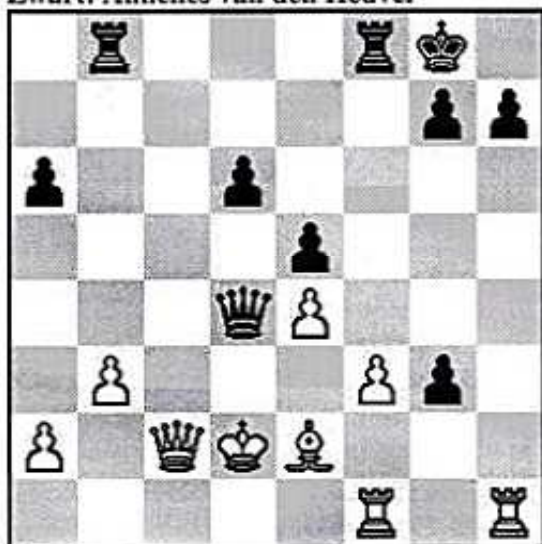
Bert Drolenga, Fred Steggink
en Marcel Mennink

Bert:

Aller eerst wil ik nog even terugkomen op mijn partij tegen Annelies van den Heuvel (Groningen 6). Bij nader inzien stond ik veel slechter dan ik vermoedde

Wit: Bert Drolenga

Zwart: Annelies van den Heuvel

Stelling na 32... **q**d4+

Het gaat om deze stelling. Ik speelde 33. **q**d3 en gaf in in mijn onschuld de volgende 'verbetering': 33. **k**e1 g2 34. **b**c4+ **k**h8 35. **q**xg2 1-0

Annelies geeft in En Passant terecht de verbetering: 33... **r**fc8! 34. **b**c4+ **r**xc4 35. **b**xc4 g2! 36. **q**xg2 **r**b1+ 37. **k**c2 **r**b2+ wint zwart in de aanval.

In de partij volgde trouwens nog 33... **q**xd3+ 34. **k**xd3 g2 0-1

Fred:

Unitas 5 - Middelstum 23-1-03

Unitas V heeft ook de vierde wedstrijd op haar naam weten te schrijven. Middelstum bleef met het kleinst mogelijke verschil met lege handen staan. Opnieuw mogen we spreken van een zeer fortuinlijk wedstrijdverloop. Het blijft maar goed uitpakken.

Klaagden we vorig jaar onderling weleens over een ongelukkig seizoen, dit jaar wordt dat met rente verrekend. Net als in de eerste wedstrijd tegen de Damsters liep het vijfde groot gevaar met dezelfde cijfers te verliezen. Na anderhalf uur speeltijd leek het evenwicht aan alle borden nog nergens ernstig verstoord; de eerste puntdeling zou dan ook niet lang op zich laten wachten.

Marcel Mennink besloot na een kort overleg het voorstel van A Riepma te accepteren. Spelend met zwart en dik 300 ratingpunten minder achter zijn naam een prima resultaat. In de slotstelling mocht hij, door het bezit van het loperpaar, zelfs nog op een plusje wijzen.

Vlak hierna kwam het vijfde op voor-sprong door toedoen van Egbert Huizinga, die profijt mocht trekken uit een akelige blunder van Herman vd Boogaard. Deze meevaller werd gevolgd door remises aan de twee hoogste borden. Ongeveer in deze fase van de wedstrijd besloot Bert Drolenga, kennelijk geïnspireerd door het loperoffer van Annelies vd Heuvel in zijn vorige externe partij, dit ook eens in praktijk te brengen. Helaas, Harrie Wubs pareerde bekwaam en bracht daarmee zijn team langs zij. Harrie Wubs overigens kwam in het, zij het niet zo recente verleden, al eens remise overeen met ene

Teymour Radjabov, maar dit terzijde. De beslissing zou moeten vallen aan de borden 6, 7 en 8 waar het er op dat moment niet bijster florissant uitzag. Hoewel de invallers Pieter Hoekstra en Frits Wijbenga binnen de remise marge opereerden zag de situatie aan het bord van Govert Pellikaan er allerminst bemoedigend uit.

Pieter accepteerde het remiseaanbod van Riepma jr. nadat hij vastgesteld had dat remise ook afgedwongen kon worden. Daarna mocht het vijfde opgelucht toezien hoe Frits Sjouke Gerbens tot opgeven wist te bewegen. Hierbij gingen mijn gedachten onmiddellijk terug naar het vorig seizoen toen hij in een soortgelijke situatie een matchpoint in de wacht te wist te slepen. Hij weet heel goed met die druk om te gaan en straalt dat ook uit. Een niet te onderschatten kwaliteit.

Hoe dan ook een matchpoint zat in de tas, maar nog bleek de koek niet op te zijn. Joop Naayer kon de vereiste concentratie even niet langer opbrengen en stelde, ons aangenaam verrassend, remise voor. Dit aanbod mocht Govert natuurlijk niet weigeren. 4½-3½. Voor de 2½ punt die de drie invallers scoorden past een dankbaar compliment!

Objectief bezien, voorzover dat mogelijk is, zijn de sympathieke Middelstummers wel karig bedeed weggekomen. In de stand weet alleen Groningen 6 nog enigszins in het spoor van Unitas 5 te blijven, 2 punten. Hierbij heeft Unitas 5 ook nog het op papier gemakkelijkste programma, alhoewel het niet raadzaam is daarin een groot voordeel te zien. Nog vers in het geheugen ligt het echee van Lewenborg 2. Vorig seizoen verspeelden zij in de slotronde het kampioenschap tegen degradatiekandidaat Ten Boer. Voorlopig is het onderin spannender; Staunton 3 deed goede zaken door Sissa 3 met 5-3 te kloppen. Nu scheidt hen nog slechts een punt van de zesde plaats, terwijl hier het restprogramma duidelijk in het voordeel van Staunton

spreekt. Hun overlevingskansen zijn weer reeel geworden. Zij zullen 17 februari zeker op de hand van de gasten zijn wanneer de Walrus het decor is van het treffen tussen Sissanen en Unitassers.

Unitas 5	- Middelstum	4½-3½
D.Warmelink	- J. Bol	½-½
Y.Visser	- J. Mostertman	½-½
B.Drolenga	- H. Wubs	0-1
E.Huizinga	- H.vd Bogaard	1-0
M.Mennink	- A. Riepma	½-½
G.Pellikaan	- J. Naayer	½-½
F.Wijbenga	- S. Gerbens	1-0
P.Hoekstra	- F. Riepma	½-½

Marcel:

Sissa 3 – Unitas 5 17-2-03

Unitas 5 zet zegetocht met verpletteren Sissa voort!

Na alle wedstrijden tot nog toe gewonnen te hebben moest ook Sissa het ontgelden. In de walrus, waar altijd een relaxed sfeertje hangt, zou het Unitas team een even relaxed feestje vieren. Om 19.30 uur was er nog geen kip te bekennen in de Walrus, tijd voor een potje darts.

Wat aan de late kant om 20.00 uur begon de wedstrijd.

Govert had het meteen al zwaar te verduren, zijn tegenstander kwam niet opdagen. Een uur later was de tegenstander van Govert er nog steeds niet, 0-1.

Aan het 7e bord de invaller Jan Wedeven. Geroutineerd werd een speler, die niet aan het kaliber van Jan kon tippen, tot gehakt gemalen. Deze opmerking is zeker niet sarcastisch bedoeld naar de tegenstander van Jan, maar hij werd echt tot gehakt gemalen 0-2.

De andere Jan (Achterhof) had het iets minder voor elkaar. Zijn teamleider was namelijk zo suf geweest te vergeten dat Jan liever met wit speelt. En dus speelde Jan

aan het 6e bord met zwart. Jan is zijn te-leurstelling niet meer te boven gekomen en verloor de partij, maar niet zonder zich met hand en tand te verdedigen.

Als je een punt van Jan wilt zul je er voor knokken ook! 1-2

Aan het 5e bord Fred Steggink. In de buurt van Fred een partij spelen is altijd leuk. Vroeg of laat komt er een opmerking die je de lachstuipe bezorgt. Tenzij je zijn tegenstander bent, wellicht een bitter lachje. En inderdaad, de tegenstander van Fred moest het ontgelden 1-3

En hoe ging het Marcel Mennink af?

Ik speelde tegen Anne van der Veen. We spelen weleens in de zolder. Het leek me een uitdaging om na al redelijk wat partij-tjes te hebben gespeeld nu eens echt tegen elkaar te spelen. Het "toeval" wilde dat ik tegen hem ingedeeld was. En dan hier de partij.

1.hf3 c5 2.e4 hc6 3.bb5 a6 4.bxc6
bxc6 5.e5 g6 6.0-0 bg7 7.re1 hh6
8.ha3 0-0 9.he4 hf5 10.d3 a5
11.bg5 ba6? [11...h6] 12.hd6 hd4
13.hxd4 cxd4 14.he4? [14.qg4]
14...bxe5 15.hc5 f6 16.bh6 rf7
[16...rc8] 17.re4? [17.qg4] 17...d5
18.re1? [18.rh4] 18...qd6?

Ik durfde hier niet te nemen op h2. toch is er eigenlijk niets dat het nemen van dat pionnetje in de weg staat [18...bxh2+].

19.f4? bxf4 20.bxf4 qxf4 21.he6
qd6 22.qd2 c5?

Ik vergat a5 compleet en geef nu mijn voordeel weer cadeau. Pion d4 is nu niet echt belangrijk. Als het paard de pion neemt speel ik c5 en sta dan erg lekker naar mijn idee [22...bc8]

23.qxa5 rc8 24.b4 cxb4 25.hxd4??

Deze zet verliest de partij. Ik kan nu e5 spelen en dan is de druk vanuit e6 voorlopig weg.

25...e5 26.hb3 rxc2 27.d4 e4 28.he5
bc4 29.qxb4 qf4 30.rfl bxf1
31.rxf1 qd6 32.qb7 rxb7
0-1 en de tussenstand 1-4.

Een bord verder speelde Ynte een remise. 1½-4½. De wedstrijd was nu beslist.

Bert won van Jaap Vriend, een talentvolle speler zo bleek mij. Met een rating die net zoveel zegt, als die van mij (niets dus), hakt hij menigeen er af. Bert speelde echter degelijk genoeg om Jaap buiten de deur te houden. 1½ -5½.

Dick speelde in een stelling die volgens mij remise was het onvermijdelijke. Remise. Slotstand 2-6.

Volgend jaar gaat Unitas 5 zeker in de eerste klasse spelen. Assen en Eelde staan ons nog te wachten, maar erg bang zijn we niet meer. Aan een half punt en het verlies van Groningen 6 hebben we genoeg om te winnen!

Unitas 7

Jan Drolenga en Marco Althuizes

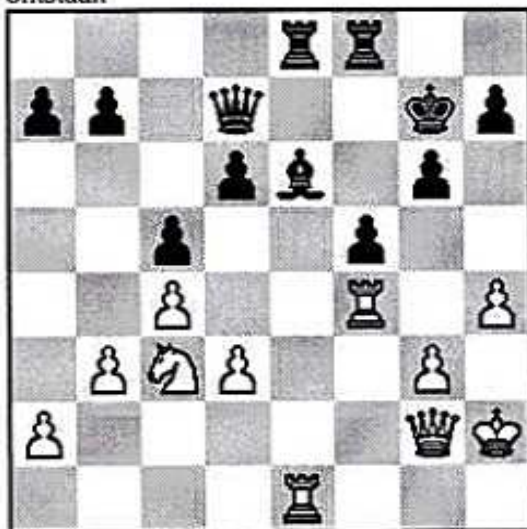
Jan:

Unitas 7 - Bedum 3 16-1-03

Op 16 januari 2003 speelde het 7e zijn derde wedstrijd van de externe competitie. De bedoeling was dat de tegenstander van die avond, Bedum 3, een gewillige sparingpartner zou worden. Immers, dit team verloor in december 2002 met maar liefst 6-0 van het Unitas 6, en de wijze waarop dit gebeurde, zwak spel van Bedum 3, maakten ons erg optimistisch. De eerste twee wedstrijden hadden wij verloren, en daarom moest er nu maar eens een keer gewonnen worden.

Daarom togen wij om ongeveer 19.45 uur achter de borden met het gegeven dat wij dit varkentje wel eens zouden gaan wasen.

Mijn optimisme kwam helemaal uit toen mijn tegenstander op de 6e zet zomaar een pion weggaf. Kennelijk was de man hierdoor klaar wakker geworden, want hij beet hierna behoorlijk van zich af. Na de 24e zet van wit was de volgende stelling ontstaan

Na enig nadenken besloot zwart 24...b5 te spelen. De toren op e1 en de dame op g2

staan nu tegelijkertijd aangevallen, en op 25.hxd5 volgt natuurlijk 25...rxe1 met kwaliteitswinst. De enige manier om materiaalverlies te voorkomen is de zet 25.qf1 waarna zwart met 25...bc6 een prachtige loper heeft op de diagonaal h1a8.

Tot mijn verrassing speelde wit toch 25.hxd5 en met een dankjewel pakte ik de kwaliteit met 25...rxe1. Wit speelde 26.qb2+ en in plaats nu rustig 26...rc5 te spelen met behoud van de kwaliteit, speelde ik het verschrikkelijke 26...kh6, waarna wit op zijn beurt met en dankjewel 27.qd2! speelde. Niet alleen staat de toren op e1 aangevallen, maar ook dreigt het af-trekschaak rxf5. Nu wist wit zijn kwaliteit weer terug te winnen en wat ik ook nog probeerde, aan remise viel niet meer te ontkomen.

Naast mij had Mohammed Abdullah een degelijke stelling opgebouwd, maar toen ik na een tijdje weer keek stond hij zo maar enkele pionnen achter. Een nederlaag was het gevolg.

Onze teamleider Auke van der Borg gaf het goede voorbeeld door zijn tegenstander in een spanjaard gedecideerd van het bord te spelen.

Marco Althuizes speelde ook een degelijke remise. Het evenwicht in deze partij is nooit verbroken geweest.

Joost van Delden was kansloos tegen zijn tegenstander. Hij kwam wel goed uit de opening, maar moest d.m.v. stukverlies de partij al gauw de partij opgeven.

En dan het drama van Henk van Dijk. Henk speelde tegen oud Unitaslid Pieter Staal. Hij probeerde een gambiëtpion te behouden in ruil voor een slechte stelling. Maar Pieter deed het helemaal verkeerd. In plaats van de partij af te maken, leverde hij zomaar een stuk in. Henk stond dus gewonnen en net toen hij het punt kon incasieren liet hij zomaar een vijandelijke pion

naar de overkant lopen en niet hij, maar Pieter kon toen het punt incasseren. Bij winst hadden we nog een gelijkspel kunnen halen. Nu werd het een 4-2 nederlaag.

Op 11 februari a.s. spelen wij de uitwedstrijd tegen Groningen 7. Hopelijk kunnen wij dan onze eerste overwinning halen. Wij houden de moet erin!!!!!!

Unitas 7	- Bedum 3	2-4
J. Drolenga	- H. Barkema	½-½
A.Mohammed	- M. van Heumen	0-1
A.vd Borg	- K.Fongers	1-0
Althuyzes	- M.Peterson	½-½
H.van Dijk	- P. Staal	0-1
J. van Delden	- B. Kruize	0-1

Marco:

Unitas 7 – Groningen 7 11-02-03

Dat het zevende wel wat in haar mars heeft, bleek reeds na de ouverture tegen het zesde. Een minimaal verlies tegen een op papier (veel) sterkere tegenstander. Toen vervolgens de twee opeenvolgende wedstrijden verloren gingen leek het team in de marges van schaakland te geraken.

Unitas 7 heeft in de kantine van DSW haar sterkste criticasters en bovendien zichzelf verbaasd doen staan. Het zevende van Groningen bleek helemaal de weg kwijt en schroomde dan ook niet om Unitas te helpen aan haar grootste (en eerste) overwinning van het seizoen. 6-0!

Sierdjan ondervond met zijn witte leger weinig weerstand op het bord. Na een torenvork kon hij het eerste winstpunt van Unitas in zijn zak steken.

Martin behoefde met wit geen gekke ca-

priolen uit te halen om zijn partij winnend af te sluiten, dat deed de tegenstander voor hem. In een partij met een ver oprukkende a-pion voor Martin raakte zijn tegenstander van de leg, met als triest resultaat een weggegeven toren. Makkelijk zat.

De overwinning kwam in zicht, op alle borden zag het er goed uit. Abdullah wist met een rappe randpion de overkant te halen en de tegenstander capituleerde.

De notatiewegen van onze teamcaptain blijken eens te meer ondoorgroendelijk. Het naspelen van Auke's partij bleek een onmogelijke opgave. We zullen er dus nooit achter komen op welke wijze Auke de stelling van zijn tegenstander omver heeft geworpen.

Een primeur voor Henk aan bord zes. Nu eens 'offerde' hij niet meteen in het begin van de partij een stuk of kwaliteit, waardoor er een evenwichtige partij ontstond met kansen voor beide kampen. De analyse leerde dat Henk een matvoering had kunnen geven, maar dit vond hij blijkbaar niet nodig, de partij werd op geheel eigen wijze door Henk uitgespeeld. Sjappoo voor zijn eerste winstpartij.

Adel verplicht, en daarom vond Jan het nodig om wat langer over zijn partij te doen. De partij is door hemzelf van commentaar voorzien:

Wit: Jan Drolenga

Zwart: Bo Holthinrichs

1.e4 c5 2.hc3 hc6 3.g3 e6 4.bg2 hf6
5.d3 a6 6.f4 d5 7.e5 hd7 8.hf3 b5
9.0-0 rb8 10.bd2 bb7 11.qe2 he7
12.rae1 h5 13.hg5 hf5

Wit dreigde met 14.f5 hxf5 15. rxf5
exf5 16.e6 de partij snel te beslissen.

14.hf3

De dreiging 14.... hd4 is lastig.

14...**be7** 15.**hd1 hf8** 16.**he3 hh6**
 17.**c3 h4** 18.**d4 g6** 19.**g4 bc6** 20.**h3 b4**
 21.**rf2 bb5** 22.**qd1 bd3** 23.**bf1**
be4 24.**kh2 c4** 25.**bg2 kd7?!**
 26.**hxc4!**

Aan de andere bordes was de strijd in alle hevigheid ontbrand, dus ik besloot ook de knuppel in het hoenderhok te gooien.

26....**bxƒ3** 27.**bxƒ3**

Het lijkt crop alsof wit een stuk gaat verliezen d.v.m. 27....**dxƒ4**, maar na 28.**qa4+ kc8** 29.**qxa6+ kd7** 30.**qc6** is het mat.

27....**b3**

Zo wordt de witte dame van de diagonaal d1-a4 afgesneden, en ook het witte paard staat nog aangevallen.

28.**ha3 bxa3** 29.**bxa3 bxa2** 30.**qc2 qa5**

De tijdnoedfase was aangebroken en daarom had ik geen tijd om naar 31.c4 te kijken. Achteraf ben ik blij dat ik deze zet niet heb gespeeld. Na 31....**qxa3** 32. **ra1 rb2** ziet het er gevaarlijk uit voor wit.

31.**qxa2 qa4** 32.**bd1 qc4?**

De dames moeten op het bord blijven.

33.**qxc4 dxc4** 34.**bc1 kc7** 35. **rb2 hd7** 36. **ree2 hb6** 37. **rb4 a5**
 38. **rb5 hg8** 39. **rxa5 hd5** 40. **rc5+ kd7** 41. **rc4**

De laatste 10 zetten moesten wegens tijdnoed in een rap tempo worden afgewerkt. Wit heeft drie pionnen buitgemaakt en staat dus gewonnen. Niettemin blijft het nog oppassen geblazen.

41.... **rb1** 42.**ba4+ kd8** 43.**be3??**

r ja, zo gaat het vaak. Na een enerverende tijdnoedfase even verlies van de concentratie en gelijk een stuk inleveren!

Na 43. **rb2!** moet wit de torens ruilen, want na 43... **rc1** gaat zwart mat na 44. **rb8** en 45. **re8** en om dit te voorkomen moet zwart zijn toren geven via 44...**hh6**.

43....**hb6!** 44. **rb4 rxb4** 45. **axb4 hxa4** 46. **c4 kd7?**

Beter 46....**hh6**

47. **ra2 hc3?**

Opnieuw een grote fout. Het paard raakt nu ingesloten. Beter is natuurlijk 47....**hb6**.

48. **ra8!**

Zet de beide zwarte stukken op de koningsvleugel vast.

48.....**he4** 49. **b5 hg3** 50. **kg2 he4** 51. **kƒ3 hc3** 52. **bd2 hb1**

Langzaam wordt ook het derde zwarte stuk ingesloten.

53. **bb4 kc7** 54. **c5 kb7** 55. **ra1?!**

Onnauwkeurig. Veel beter was 55. **rf8**,

want het paard op b1 loopt niet weg.

55...**he7**

De zwarte stukken op de koningsvleugel komen weer tot leven.

56. **rxb1 hd5 57.c6+ kc7 58.bc5**

en zwart gaf het op. Een partij vol fouten maar toch voor wit met een happy end.

Uw gastheer: Henk Hoekstra
Oliemuldersweg 43
Groningen
Tel:050-3126937

Schaken
is een nóg gezelliger sport
als het in het
Denksportcentrum
in Groningen
gespeeld wordt!

Uitslagen en standen NOSBO-competitie

Bert Drolenga

Promotieklasse

ronde 6

Groningen 4	- Assen	3-5
Lewenborg 2	- Z!	3½-4½
Unitas 4	- SISSA 2	4-4
Spassky's	- Haren 2	5½-2½
van der Linde 2	- HSP	5-3

Promotieklasse	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Unitas 4	11	31	x	.	.	5½	5	4	6	5½	.	5
2. Spassky's	9	28½	.	x	.	3½	5½	.	4	5½	5½	4½
3. Groningen 4	8	32	.	.	x	7	3	5	3½	.	8	5½
4. Z!	8	22½	2½	4½	1	x	.	.	.	5	5	4½
5. Assen	6	23½	3	2½	5	.	x	5½	2½	5	.	.
6. SISSA 2	5	22½	4	.	3	.	2½	x	.	3	5	5
7. HSP	5	22	2	4	4½	.	5½	.	x	3	3	.
8. Haren 2	4	21	2½	2½	.	3	3	5	5	x	.	.
9. van der Linde 2	3	17½	.	2½	0	3	.	3	5	.	x	4
10. Lewenborg 2	1	19½	3	3½	2½	3½	.	3	.	.	4	x

Klasse 2A

ronde 4

Damster SC	- Eelde/Ptwe	4-4
Staunton 3	- SISSA 3	5-3
Unitas 5	- Middelstum	4½-3½
Assen 3	- Groningen 6	3-5

ronde 5

Eelde/Ptw	- Staunton 3	6½-1½
SISSA 3	- Unitas 5	2-6
Groningen 6	- Middelstum	5½-2½
Assen 3	- Damster SC	3½-4½

Klasse 2A	Mp	Bp	1	2	3	4	5	6	7	8	Ra	TPR
1. Unitas 5	10	25½	x	5	4½	.	4½	6	5½	.	1699	1621
2. Groningen 6	8	24	3	x	.	5	5½	.	5½	5	1526	1589
3. Damster SC	7	21	3½	.	x	4	4½	4½	.	4½	1550	1552
4. Eelde/Paterswolde	5	21	.	3	4	x	.	3	6½	4½	1515	1504
5. Middelstum	4	21	3½	2½	3½	.	x	.	6	5½	1535	1537
6. SISSA 3	3	17½	2	.	3½	5	.	x	3	4	1514	1469
7. Staunton 3	2	13½	2½	2½	.	1½	2	5	x	.	1479	1452
8. Assen 3	1	16½	.	3	3½	3½	2½	4	.	x	1372	1463

Klasse 3A

ronde: 4

Bedum 2	- Leek 2	4-2
Delfzijl 2	- Groningen 7	3-3
Unitas 6	- Haren 4 (j)	2½-3½
Unitas 7	- Bedum 3	2-4
Groningen 8 (j)	- 't A-kwartier	3-3

ronde 5

't A-kwartier	- Bedum 2	1½-4½
Groningen 7	- Unitas 7	0-6
Leek 2	- Unitas 6	2½-3½
Haren 5	- Groningen 8 (j)	½-5½
Haren 4 (j)	- Delfzijl 2	3½-2½

Klasse 3A	Mp	Bp	1	2	3	4	5	%	Ra	TPR
1. Bedum 2	10	21	4	5	3½	4	4½	70	1467	1406
2. Groningen 8 (j)	9	22½	5	5½	3½	3	5½	75	1369	1418
3. Unitas 6	8	21	3½	6	5½	2½	3½	70	1563	1456
4. Bedum 3	6	15	2	0	5	4	4	50	1270	1360
5. Haren 4 (j)	6	14	4	½	2½	3½	3½	47	1330	1337
6. Delfzijl 2	5	14½	4	4	1	3	2½	48	1281	1202
7. 't A-kwartier	5	14½	2½	4	3½	3	1½	48	1265	1305
8. Unitas 7	4	16½	2½	2	4	2	6	55	1282	1373
9. Leek 2	4	14½	3½	4	2½	2	2½	48	1265	1346
10. Haren 5	2	11	2	2	2½	4	½	37	1173	1216
11. Groningen 7	1	5½	1	1	½	3	0	18	1164	1170

NOSBO beker

Frans Vermeulen

Roden – Unitas

6-1-03

Na een ampere voorbereiding gelukte het me als teamleider van de beker in twee dagen een erdelijk viertal op de been te brengen. Rafal was griepig en werd vervangen door Taco vd Poel. En zo begaven wij ons in twee auto's op de avond van de 6e januari naar het dorps huis in Nieuw Roden voor een spannende wedstrijd.

En spannend was het zeker.

Onze invaller Taco hield aan bord 1 met zwart de kampioen van Roden moeiteloos op remise.

Gerard de Wit aan 2 kreeg ook een remise-aanbod. In die fase van de wedstrijd weigerde Gerard terecht, gezien de stand in de overige twee partijen. Achteraf bleek dat aanname ervan ons de matchwinst zou hebben opgeleverd.

Ook het duel van Dick tegen Dick, onze voorzitter met wit in een Russische partij, kende een in alle fasen evenwichtig verloop met een identieke uitslag.

Dat waren drie positiepartijen van enig niveau, waarover Nimzowitsch tevreden zou zijn geweest. Inmiddels heb ik de notatie van de prachtige krankzinnige koffiehuipartij, die aan bord 3 gespeeld werd, weer gevonden:

HD 5.3.4

Wit: Ton Visser

Zwart: Frans Vermeulen

Hollands

1.d4 e6 2.c4 f5 3.hc3 hf6 4.e3 d5
5.bd3 c6 6.hge2 bd6 7.0-0

De witte opstelling is een belediging voor de Stonewall: het koningspaard hoort op veld e5 en de loper op c1 is door pion e3 ingesloten. Bovendien is er even niemand ter verdediging van de koningsvleugel. Er volgde dan ook:

7...bxf2+!?

Het offer leidt weliswaar niet direct tot mat, maar biedt goede praktische kansen; een variant 8.kxf2 hg4+ 9.kg1 qh4 10.rcl qxf2+ 11.kh1 rf8 (of 11...0-0) 12.hf4 rf6 13.rc2 rh6+ 14.hh3 qg3 15.qg1 rxh3+ 16.gxh3 qxh3+ 17.rh2 hxf2 18.qxf2 qxh2+ (of 18...qf3+) 19.kxf2 en met e pionnen contra loper dient zwart nog wel een ontwikkelingsprobleem op te lossen: 19...hd7? 20.cxd5!

8.kxf2 hg4+ 9.kh3 qg5 10.f4 qg6
11.qe1 rf8 12.rh1 hd7 13.g3 e5!?

Om bc8 aan de strijd te laten deelnemen. Ik had hier zoiets gepland als 14.dxe5 hdx5 15.fxe5 hgxe5 16.bb1 f4+ 17.kg2 f3+ 18.kg1 qg4 (18...f2+

19. **qxf2**) met heksenketelige varianten.

14. **cxd5 e4** 15. **dx6 exd3** 16. **cxd7+ bxd7** 17. **hg1 0-0-0** 18. **d5 qd6**
 19. **bd2 rf6** 20. **hf3 re8** 21. **rc1 kb8**
 22. **kg2 rg6** 23. **rxh7 hf6** 24. **rh4 hxd5**
 25. **he5 bc6** 26. **hxc6+ qxc6**
 27. **hxd5 qxd5+** 28. **kf2 qxa2** 29. **bc3 rge6**
 30. **qd2 qd5** 31. **rd1?? rxe3!**

Gespeeld met nog tig seconden op de klok. De witspeler had met 30. **rd1??** bewust afgezien van 30. **bd4(!)**, vanwege 30... **qxd4** 31. **exd4 re2+**; de schijn van een juiste combinatie, want na 32. **qxe2** enz zou het houtjes tellen een plustoren voor wit te zien hebben gegeven. Hij werd na zijn foute taxatie geconfronteerd met de tweede oerknal in de partij 31... **rxe3!** Langzaam tikten nu zijn minuten weg, terwijl hij ontdekte dat hij niet twee keer op c3 kon nemen wegens 33... **qc4+** met mat op c2 of torenverlies op d1. maar laat hij de toren op e3 op zet 32 gewoon staan dan is 32... **qf3+** beslissend. In dat

onoplosbare dilemma ging ook hij zijn laatste minuut in.

Er is wél iets anders, en wel 32. **be5+ r8xe5** (zou ik direct à tempo gespeeld hebben) 33. **rh8+ re8** 34. **qxe3** (een zet die hij volstrekt gemist had in zijn vooruitberekening) 34... **rxh8** 35. **qe5+** (35. **rxd3?? rh2+** en 36... **qh1!**) 35... **qxe5** 36. **fxe5 re8** 37. **rxd3 rxe5** met een gewonnen torencindspel voor zwart. Vooral dankzij het feit dat zwart eerder met de dame een pionnetje van a2 meesnoept, iets wat je mij zelden zult zien doen. In de partij speelde hij nog

32. **kf1?**

En gaf na

32... **qf3+**

terecht op 0-1

Daarmee was de wedstrijd op 2-2 geëindigd en volgens artikel 6 van het reglement bracht het resultaat aan bord 2 de thuisclub de overwinning.

Daarmee zit ons Nosbobekeravontuur er voor dit seizoen weer op.

Roden	- Unitas	2-2
J.Scharft	- T.vd Poel	½-½
P.Battjes	- G.de Wit	1-0
T.Visser	- F.vermeulen	0-1
D.Dalmolen	- D.Warmelink	½-½

Interne competitie

Stand na de 24e ronde

NR	SPELER	PT	SC	PAR	+	=	-
1	Geurink	0	16	20	267	198	69
2	Pel	0	13½	18	253	199	54
3	Boer	-1	11½	17	245	200	45
4	v d Marel	0	13	20	242	199	43
5	v d Lei	-1	8½	15	221	197	24
6	Cako	2	6½	10	220	198	22
7	Hummel J.	0	8	14	213	191	22
8	Blecker	0	11½	24	211	192	19
9	Straatman	0	6	12	210	196	14
10	de Vrieze	0	5	8	208	187	21
11	Balje	1	4½	9	208	195	13
12	Meis	0	7½	16	207	194	13
13	Knol G.	-1	6½	11	203	180	23
14	de Wit	1	6½	15	203	189	14
15	v Hamond	1	4½	11	202	196	6
16	Wedeven	-1	6½	11	201	180	21
17	Palmans	0	3	6	201	193	8
18	Rubingh	0	1½	2	201	195	6
19	v d Poel T	1	2½	3	200	185	15
20	Drolenga B.	0	2	6	200	194	6
21	Bosker	1	4½	9	199	190	9
22	v Pelt	1	4	7	199	190	9
23	Knol W.	0	2	2	198	185	13
24	Hielkema	-1	4½	11	198	194	4
25	Valens V.	-1	1½	3	198	195	3
26	Bockschoten	-1	3	7	197	190	7
27	Romijn jr	-1	2½	3	196	185	11
28	Wellner	0	4	12	195	197	-2
29	Gorski	-1	1	1	194	185	9
30	Jans	0	1	4	194	195	-1
31	Vermeulen	2	3½	10	192	189	3
32	v Indië	-1	4	7	191	180	11
33	Mennink	-1	2	3	191	182	9
34	Huizinga	-2	4	10	191	187	4
35	Batterink	0	1	2	191	187	4
36	Yakinsyah	1	2	5	191	190	1
37	Nijhof	0	5	10	190	177	13
38	Pellikaan	0	7	18	190	185	5
39	ten Doeschate	0	0	2	190	195	-5
40	Steggink	-1	½	3	189	192	-3
41	v der Veen	1	4	5	187	170	17
42	v d Borg	1	4	7	187	173	14
43	Hemminga	-2	4	10	187	185	2
44	v Huizen	1	6	11	186	170	16

NR	SPELER	PT	SC	PAR	+	=	-
45	v d Helm	1	1	1	186	181	5
46	Drolenga J.	-1	4	7	184	170	14
47	Visser	-1	1	1	183	176	7
48	Kamphuis	-1	0	1	182	185	-3
49	Abdullah	0	5½	12	180	170	10
50	Bralts	0	2	2	180	170	10
51	Althuiszes	-1	5½	13	178	170	8
52	Bigham	-1	0	1	177	180	-3
53	Kleiter	0	1½	2	176	170	6
54	v Essen	1	1	1	175	170	5
55	Jonker	-1	1	1	175	170	5
56	Veninga	0	2½	6	172	170	2
57	Hofman	0	1	2	172	170	2
58	Kok N.	0	1	2	172	170	2
59	Holwerda	1	½	1	171	170	1
60	Koster	1	4	11	170	170	0
61	v Delden	1	2	11	169	170	-1
62	v Veen	1	1	3	169	170	-1
63	Aliocha	0	½	2	168	170	-2
64	Berkenbosch	0	½	2	168	170	-2
65	Kok B.	-1	0	1	167	170	-3
66	Sala	2	1	4	166	170	-4
67	v Eijsselsteijn Kummer	1	2	7	165	170	-5
68	v Dijk	1	3	11	164	170	-6
69	Marmann	0	2	8	162	170	-8
70	Veenhuijzen	-1	1	7	157	170	-13

ronde 19 23-01-2003

Bleeker	v d Lei	½-½
de Vrieze	Geurink	½-½
Palmans	v d Marel	0-1
Wellner	v Hamond	0-1
Bosker	Bockschoten	1-0
Hielkema	Hummel J.	0-1
Althuiszes	de Wit	0-1
Abdullah	Marmann	1-0
Vermeulen	v Indič	0-1
v Eijsselstein K.	Hemminga	0-1

ronde 20 30-01-2003

Geurink	Valens V.	1-0
Bleeker	Boer	1-0
v d Marel	Baljí	½-½
Hummel J.	de Vrieze	0-1
Meis	Knol G.	1-0
de Wit	Wellner	1-0
Bosker	Pellikaan	1-0

Hielkema	Huizinga	1-0
v Dijk	Knol W.	0-1
Vermeulen	Althuiszes	1-0
Hemminga	Drolenga J.	1-0
Koster	Abdullah	1-0

ronde 21 06-02-2003

Pel	Bleeker	1-0
Geurink	Bosker	½-½
v d Lei	Drolenga B.	1-0
de Wit	Hielkema	1-0
Wedeven	Hemminga	1-0
Hummel J.	Vermeulen	1-0
v Huizen	v der Borg	1-0
Pellikaan	Abdullah	1-0
Hofman	v Veenhuizen	1-0

ronde 22	13-02-2003		Holwerda	Aliocha	½-½
Pel	Geurink	0-1	v der Borg	Koster	1-0
Bleeker	Straatman	½-½	Abdullah	v Dijk	1-0
v d Marcl	de Wit	1-0	v Delden	v Veenhuizen	1-0
Drolenga B.	Meis	0-1			
Hummel J.	Wedeven	1-0	ronde 24	27-02-2003	
v Indië	Pellikaan	1-0	Balje	Pel	0-1
v Huizen	Hofman	1-0	Meis	v d Lei	0-1
Althuiszes	Abdullah	0-1	de Wit	Bleeker	0-1
Bleeker	v Delden	½-½	v Hamond	Palmans	0-1
			Yakinsyah	v Indië	½-½
ronde 23	20-02-2003		Pellikaan	Visser	0-1
v d Poel T.	Boer	½-½	Vermeulen	Straatman	½-½
Bosker	Pel	0-1	Nijhof	Steggink	½-½
Straatman	Hummel J.	0-1	Abdullah	Mennink	0-1
Vermeulen	v d Marcl	½-½	v Pelt	Kamphuis	1-0
v Hamond	Bleeker	1-0	v der Borg	Althuiszes	1-0
Drolenga J.	Gorski	0-1	v Eijsselstein K.	Berkenbosch	½-½
Nijhof	Kleter	½-½	v Delden	Jonker	0-1
Arend B	Hielkema	0-1			

OPENBARE BIBLIOTHEEK GRONINGEN

**Lezen en schaken en lezen over schaken:
daarvoor ga je naar de bibliotheek!**

In de centrale vestiging van de Openbare Bibliotheek Groningen staat op de eerste verdieping een uitgebreide collectie schaakboeken, speciaal gericht op wedstrijdschakers. Er zijn enkele honderden titels voorhanden en voor wie ter plekke wil studeren is er een schaakbord met stukken beschikbaar. Iedereen kan gratis gebruik maken van deze schaakcollectie; alleen voor het lenen van boeken is een lidmaatschap van de Openbare Bibliotheek vereist.

De catalogus van de Openbare Bibliotheek Groningen is beschikbaar via Internet. Kijk op www.obgron.nl en klik op [catalogus](#)

Beker-intern

Nico Bleeker

halve finale

20 maart 2003

finale

17 april 2003

Hemminga en Veenhuizen hebben elkaar niet kunnen vinden.
Fred Steggink heeft zich om persoonlijke redenen teruggetrokken.

Beker 3e ronde
27-2-03

Wit: G. Knol

Zwart: B. van der Marel

1.e4 e5 2.h3 hc6 3.bc4 bc5 4.b4
bxb4 5.c3 be7 6.d4 ha5 7.bxf7+
kxf7 8.hxe5+ ke8 9.qh5+ g6
10.hxg6 hf6 11.qxa5 hxg6 12.qg5
kf7 13.qf4 d6 14.e5 dxe5 15.dxe5 g5

zie diagram rechter kolom

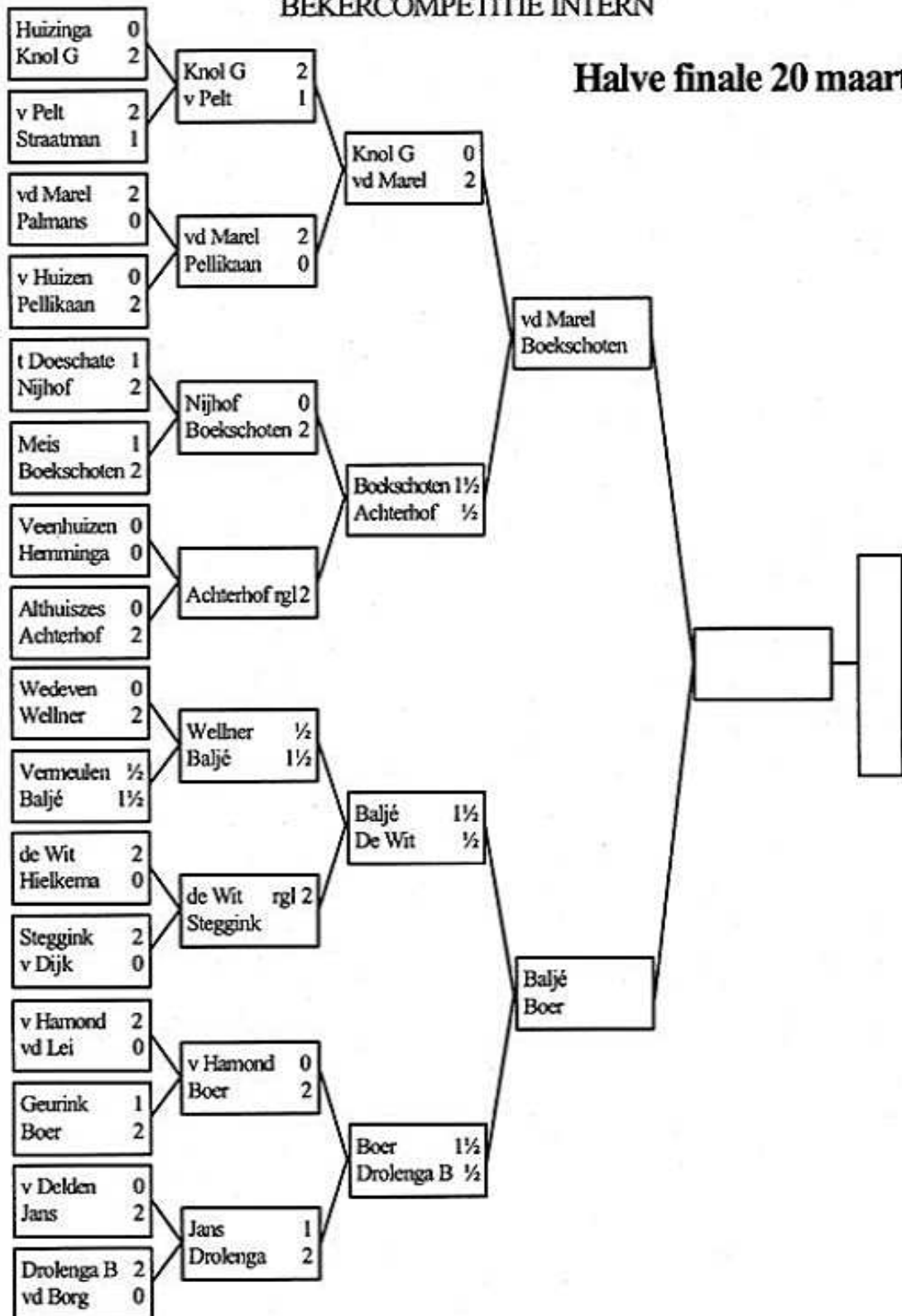
16.qxg5 rh5 17.qg3 hg4 18.0-0
rxh2 19.qf3+ kg7 20.bf4 qh8
21.qxg4 bxc4 22.bxc4 qh5 0-1

Koffiehuisschaak vond (hoopte) vd Marel.
Knol (ziek) wou naar bed.

BEKERCOMPETTIE INTERN

Halve finale 20 maart

Jeugdschaak

Henk Hielkema, Lambertus vd Marel
en Ynte Visser

Bert:

Nosbo-Jeugdcompetitie D

Op zaterdag 11 januari werd er weer gespeeld door het Unitas-jeugdteam. De partijen werden gespeeld boven in het Dok in Lewenborg terwijl beneden het jaarlijkse rapidtoernooi werd gespeeld, dat overigens glorieus door Bonno werd gewonnen! Dat was geen verrassing want hij had de Unitasjeugd de donderdag vantevoren al verslagen in een simultaan met 17 tegen 1½.

Omdat Len, Teun en Wouter een feestje hadden speelden Evie, Cedric, Freddie en Thomas. Dit team is eigenlijk erg jong voor deze klasse en dat merkten we ook.

De eerste wedstrijd was tegen Groningen 1 met Mehran Kemali die het in de B-groep van het Harmonietoernooi bijna net zo goed deed als Ynte! Hij won overtuigend van Evie, die toch wel netjes uit de opening was gekomen.

Cedric moest er nog een beetje inkomen en Freddie en Thomas konden vooral ervaring opdoen.

Ook in de tweede wedstrijd tegen Leek moesten we allemaal de koning omleggen en uiteraard de tegenstanders feliciteren. Het zou ook wel leuk zijn als zij ons eens gingen feliciteren.

In de derde wedstrijd tegen Oostermoer was het bijna zover. Evie speelde tegen Marina aan het eerste bord tweepaarden-spel met zwart in klassieke stijl: 1.e4 e5 2.h3 hc6 3.bc4 hf6 4.hg5 valt f7 aan. 4...d5 5.exd5 ha5! Beter dan 5...hxd5 waarna wit een offer kan doen 6.hxf7 of nog sterker een lijn openmaken tegen de koning met 6.d4! Het werd wel spannend maar uiteindelijk verloor Evie toch.

Cedric daarentegen won al snel een stuk en daarna nog een. Hij zou warempel gaan winnen maar zijn tegenstander Sam Droge speelde woestijnschaak en kwam terug, zodat Cedric twee lopers tegen een toren had. Natuurlijk weigerde Cedric remise, goed zo, maar helaas gaf hij per ongeluk een loper weg en verloor uiteindelijk nog. Freddie en Thomas deden het steeds iets beter maar tegen jongens als Sebastiaan en Jasper Star moet je wel in stap 4 zitten om te kunnen winnen.

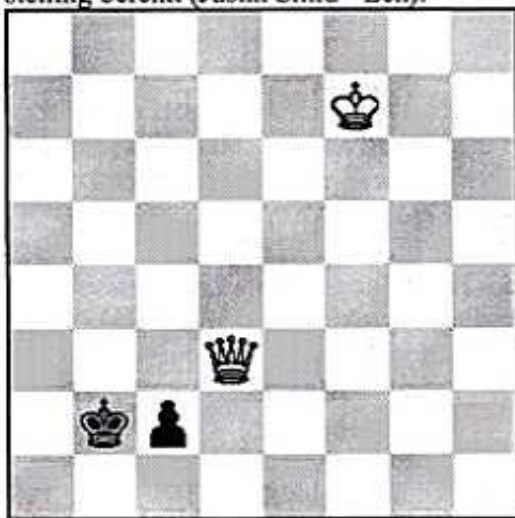
Zo moesten de punten nog komen in de laatste ronde tegen Groningen 2. En het gebeurde: Evie won gedeceerd aan bord 1 en Cedric had een rugbywinst: zijn koning werd opgejaagd door twee torens naar de overkant (touch down!) en zijn tegenstander dreigde mat. Toen greep Cedric zijn kans: mat achter de paaltjes! Piet Hondema had het hem niet verbeterd! Freddie en Thomas deden erg hun best en hielden het behoorlijk lang vol. Uiteindelijk 2-2 en dat is een matchpunt! Iedereen bedankt voor de inspanning en tot de volgende keer op zaterdag 15 februari.

Nosbo-Jeugdcompetitie 3^e ronde

Zaterdag 15 februari was de derde speeldag van de NOSBO-jeugdcompetitie. Evie had nu een feestje en deed niet mee. Het team bestond uit Len, Wouter, Cedric en Yannick Er werd gespeeld in het Mercuriustheater in Assen. Sommigen waren met de auto en anderen met de trein.

De eerste wedstrijd tegen het sterke Assen was wennen. Alleen Len kon tot het eind tegenstand bieden.

Op gegeven moment was de volgende stelling bereikt (Justin Smid - Len):

Len met zwart was aan zet. Hoe kon hij remise maken? Len kon met de koning in de hoek gaan staan, want als Justin dan de pion zou slaan was het pat! Dit eindspel is eigenlijk stap 4 en Len wist dit dus nog niet.

De tweede wedstrijd tegen Het Kasteel uit Coevorden hadden we meer kansen. Er werd rustig nagedacht. Wouter dreigde al snel mat en won! Hoera! Cedric won de dame en zette daarna snel mat.

Gefeliciteerd! Yannick ging in de aanval, maar raakte zijn dame kwijt. Toch kranig gespeeld. Len kwam een stuk achter en tegen zo'n sterke tegenstander is dat verloren. Toch heel goed: 2-2!

De laatste wedstrijd was tegen Haren met allemaal vierde stappers. Ons team bestaat uit tweede stappers. Toch kwam Len gewonnen te staan na een sterk begin met de drie gouden regels! Wouter kwam gelijk uit de opening. Yannick en Cedric kwamen meteen onder druk te staan. Zou Len kunnen winnen? Dan moest hij alle stukken erbij halen. (Stap 3) Ondertussen hadden de anderen verloren. Uiteindelijk redde Len de eer van het team met remise. Een knappe prestatie. En dat kan van het hele optreden van het Unitas jeugdteam gezegd worden. Volgend jaar weer en dan wellicht met twee teams.

Unitas - Assen 4-0
 Len Warmelink - Justin Smid 0-1
 Wouter Bosveld - Martijn Krijnen 0-1
 Cedric Fekken - Rick Staal 0-1
 Yannick Venema - Roel Christoffers 0-1

Unitas - Het Kasteel 2-2
 Len Warmelink - Rutger Boelens 0-1
 Wouter Bosveld - Robin Smale 1-0
 Cedric Fekken - Daan Bartels 1-0
 Yannick Venema - Stijn Nusman 0-1

Unitas - Haren 3½-½
 Len Warmelink - Thomas Hiemstra ½-½
 Wouter Bosveld - Margot Delleman 0-1
 Cedric Fekken - Frank Geertsma 0-1
 Yannick Venema - Riëks v Hemmen 0-1

Ynte:

Stand Interne jeugdcompetitie per 05-03-2003

1. Len	27
Evic	27
3. Miryam	26
4. Cedric	24
5. Henk	23
6. Freddie	22
7. Thomas	20
8. Jahnageri	19
9. Ishwara	17
10. Desire	16
Raymond	16
Ramon	16
Ambasha	16
14. Betshiba	15
Maikel	15
16. Ronald	14
Melchi	14
Brian	14
19. Renayt	13
Cindy	13
21. Abhinay	11
Jessica	11
Menelik	11
Yannick	11
25. Bennie	7

NOSBO-kampioenschap

Bonno Pel

Wit: Bonno Pel

Zwart: Erik Jan Hummel (2150)

NOSBOKamp. (7), 03.2003

1.e4 e6 2.d3 d5 3.hd2 hf6 4.hgf3 b6
5.c3 be7 6.qa4+ bd7?!

Zwart laat zijn plannen met damefianchet-

to verstoren. [RR 6...qd7 7.qc2 c5

8.be2 qc7 9.0-0 0-0 10.re1 bb7

11.bd1 hc6 12.hf1 e4 13.exd5 cxd3

14.qxd3 hxd5 15.bc2 g6 16.qc4

r fe8 17.hg5 bf8 18.he3 bg7

19.qh4 h6 20.hf3 qe7 21.qg3

Damljanovic,B-Andersson,U/San

Sebastian op 1994/ r q 94\02/0-1 (80);

RR 6...hfd7 7.d4 dxe4 8.hxe4 bb7

9.bd3 0-0 10.qc2 h6 11.0-0 c5 12.dxc5

hxc5 13.hxc5 bxc5 14.bh7+ kh8

15.be4 bxe4 16.qxe4 hd7 17.bf4

hf6 18.qe2 qd5 19.he5 kg8 20.b4

be7 21.r fe1 ½-½ Ambroz,J-

Masserey,Y/Biel Credis 1995]

7.qc2 dxe4 8.dxe4 bc6N

[RR 8...hc6 9.be2 0-0 10.0-0 a5 11.a4

bc5 12.e5 hg4 13.hc4 f6 14.exf6

hxf6 15.bg5 qe8 16.bh4 e5 17.hfd2

qf7 18.he3 rae8 19.rael kh8

20.bf3 hd8 21.he4 hxe4 22.bxc4

qh5 23.bg3 Zak,I-Ranniku,M/Manila

olw 1992]

9.he5 bb7 10.bb5+ e6 11.be2 hbd7

12.hef3 qc7 13.0-0 0-0 14.re1 he5

15.bf1 c5 16.hxe5 qxe5 17.f3!

Blijft 'alle muziek eruit halen' voor zwart.

Inmiddels wordt duidelijk dat het toch

voordelen kan hebben deze variant zonder

g2-g3 en bf1-g2 te spelen.

17...a6 18.a4 rab8?!

En nu loopt zwart min of meer in de voor-

bereiding; het uitlokken van e6-e5 was een

van mijn plannetjes van tevoren ; zwart

speelt dan geen Frans meer, maar een

ongevaarlijke afruilvariant van het

koningsindisch met verwisselde kleuren!

Gezien de stand op de ranglijst had ik

verwacht dat Erik Jan onverantwoorde

winstpogingen zou gaan wagen; helaas heb

ik daar niet van kunnen profiteren.

19.he4 qc7 20.g3! e5

Anders bf4!

21.he3 b5 22.hf5 c4 23.hxe7+ qxe7

24.be3 hd7 25.axb5 axb5 26.b4

En het loperpaar garandeert wit een klein

plusje, nu zwarts loper weinig perspectie-

ven heeft en de witte stelling geen drama-

tische verzwakkingen heeft.

26...qf6 27.bg2 ra8 28.qd2 qe6

29.rxa8 bxa8 30.r d1 hb6 31.qd6

Een beetje slap, afwikkelen op het moment

dat de witte dame juist gevaar kan stichten.

Ik dacht bijvoorbeeld aan 31.bc5 re8

32.qd8, om van zwarts zwakke achterlijn

te profiteren. Actief spel staat het dan

misschien toe om pion c3 gewoon weg te

geven, in plaats van er een dure

beveiligingsinstallatie om heen te zetten.

31... .ha4!

Natuurlijk! Zwart moet vissen, of het water

troebel is of niet.

32.qxe6 fxe6 33.rc1 rd8 34.rc2

kf7 35.bf1 kf6 36.kf2 g5 37.g4 h5!

Zwart heeft er natuurlijk heel wat voor

over om een loper op e4 te kunnen zetten!
Een lastige zet, vooral gezien mijn tijd-
nood. Ik weet niet waarom ik afweek van
het geplande 38.h4! gxh4 39.g5+! en zwart
komt in ieder geval niet binnen, zoals later
toch gebeurde.

38.gxh5 r h8 39.h4! gxh4 40.h6 r g8

En de tijdcontrole gehaald; snel een cola
bestellen en nog een laatste inspanning:
Hoeksema en Clemens, achtervolgers op
een half punt, hadden de strijdbijl begra-
ven. Remise zou volstaan om een beslis-
singstwee-of-vijfkamp te vermijden!

41.bd2

Met remiseaanbod, een aanbod waar de
immer strijdlustige Hummel niet op in kon
gaan. Een reeks zenuwachtige zetten in de
fase van versneld beëindigen kwamen hem
vervolgens in zijn begrijpelijke, doch
onrealistische ambitie tegemoet.

41...bc6 42.be1 r g6 43.ke3 rxh6
44.rh2 kf7 45.kd2 rf6 46.be2?

Onnodig passief; zwart weet zich ver-
volgens toch het witte fort binnen te
wurmen [46.bg2 r g6 47.bxh4]

46... r g6! 47.rhx4?! r g2!

En nu moest mijn volgende tegenaanval de
redding brengen, waar 48.kc3 bij nader
inzien best lijkt te kunnen.

48.rh7+ kg6 49.re7 hxc3! 50.kxc3
rxh2 51.bh4 re3+ 52.kc2 kh5
53.rxe6 bd7 54.rd6

Nodigt uit tot de pseudo-truc 54.. r d3?!
55.bc7! met onmiddellijke overgang naar

een ongelijke-loper eindspel.

54...bh3 55.bf6 bg2 56.r d5! bxf3
57.rxb5

Vooraf die pion moet craf!

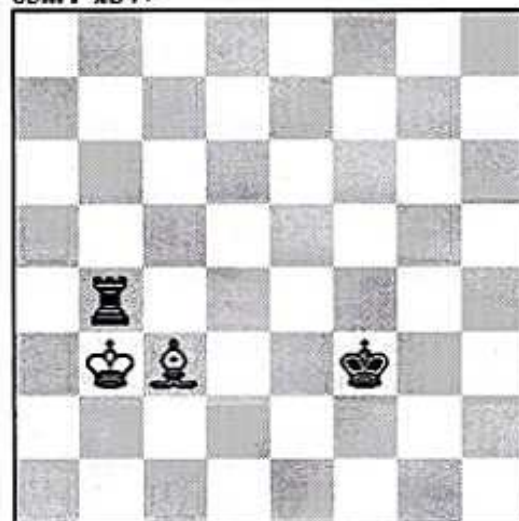
57...c3 58.rxe5+ kg4 59.rg5+ kf4

En met minder dan een minuut over dacht
ik toch nog na over 60.bxc3, met de be-
doeling 61.bd2. Zwart heeft dan helaas
toch nog enkele belangrijke tussenschaak-
jes, dus wat ik speelde was toch wel veel
handiger:

60.r f5+ kg3 61.rxf3+! kxf3
62.bxc3 rxe4 63.kb3

En Erik Jan Hummel beëindigde de partij
op sportieve wijze; geen pogingen om me
door de vlag te jagen, remise claimen bij
de wedstrijdleider was niet nodig.

63... rxb4+

en het bord is 'leeg'
½-½.

Terug naar Troitzky

Lambertus van der Marel

Deel 32:

Oplossingen op pag. 43

Onlangs kreeg ik een e-mailbericht uit Frankrijk van Christophe Prechac. Hij had een paar afleveringen van de Mastermove doorgenomen en een serieuze dual gevonden in een beroemde studie van Nadareishvili (zie diagram 1). **Gia Nadareishvili (1921-1991)** was grootmeester in de eindspelcompositie en tevens neuroloog in Tbilisi. Veel van zijn studies hebben een bepaald stellingskenmerk, wat ik een handtekening noem. Enig zoeken in de eindspeldatabase van Van der Heijden leverde de studies van deze aflevering op. De vierde studie is een schitterend voorbeeld van een echo. Veel plezier.

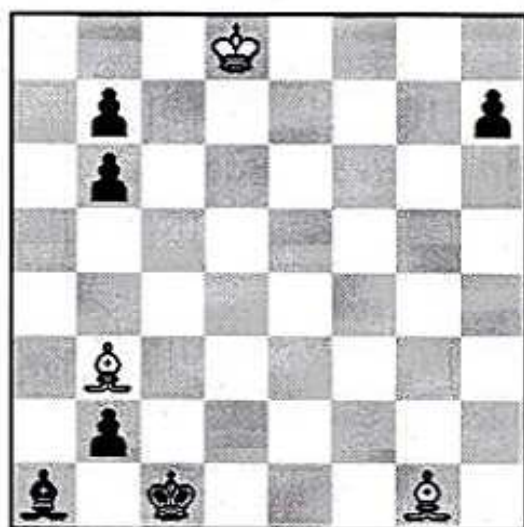

Diagram 1: Nadareishvili, G. , 1949.
Wit wint. Zock de dual.

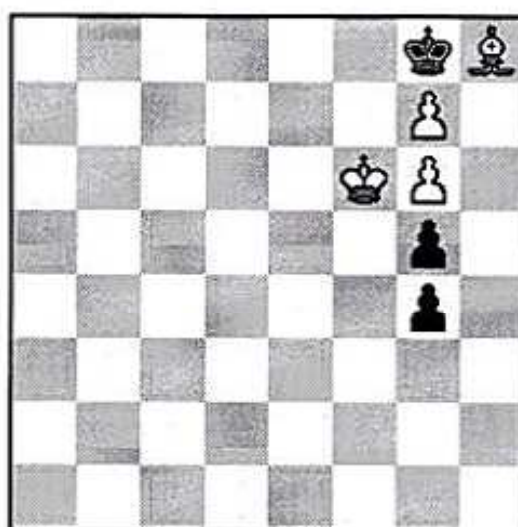

Diagram 3: Nadareishvili, G., 1969.
Wit maakt remise.

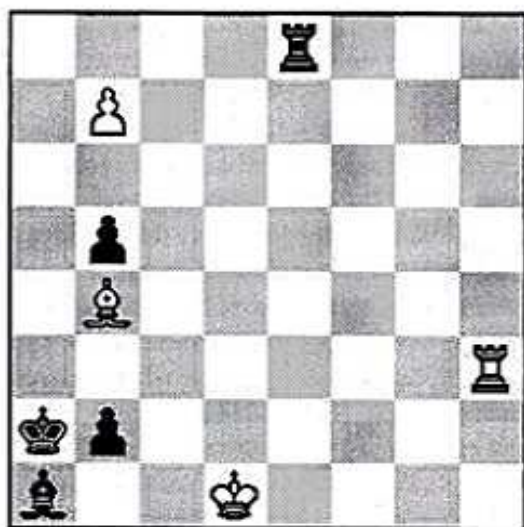

Diagram 2: Nadareishvili, G. 1956
Wit speelt en wint.

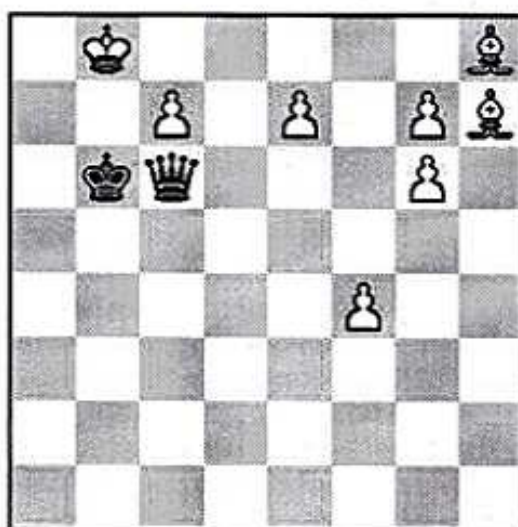

Diagram 4: Nadareishvili, G., 1966.
Wit maakt remise.

Capablanca: schaker, diplomaat en rokkenjager

Jan Wedeven

'Er is' en 'er is niet' komen uit elkaar voort. [...] Er was iets als chaos en toch volmaakt, dat bestond voor de schepping van hemel en aarde. [...]

De mens is gevormd door de aarde [...], de aarde door de hemel (de natuur), de hemel door de Weg (het onveranderbare, cyclische), de Weg - door wat is vanuit zichzelf (het spontane).

Uit: de Daodejing ('Tao te King/Ching') van Lao Zi ('Lao Tse'), ~ 300 v. Chr.

Aan het begin van het jaar 1908 raakte Capablanca (José Raoul, 1888 - 1942) behoorlijk in de problemen. Zijn broodheer, een rijke Cubaanse zakenman die wat in hem zag en daarom zijn studie bekostigde, weigerde hem nog langer geld te sturen. Het was deze weldoener langzamerhand wel duidelijk dat zijn gunsteling iets meer belangstelling aan de dag legde voor het schaken dan voor zijn universitaire ingenieursopleiding in Amerika. De ingewikkelde machinerieën die hij moest leren ontwerpen boezemden hem weinig interesse in. Hij bracht z'n tijd liever door op de schaakclub van Manhattan dan aan zijn tekentafel op de universiteit. In die tijd was Lasker wereldkampioen, en lid van hetzelfde schaakgenootschap. Capablanca speelde heel wat partijtjes tegen hem. Daar stak hij veel van op; heel wat meer dan zijn docenten hem aan het verstand konden brengen.

Het nut van luiheid

Bij de bezigheden van een ingenieur had Capablanca zo zijn bedenkingen. Als één of ander mechaniek eenmaal ontworpen was en vervolgens ook in productie genomen, konden de uitgebreide ontwerpschetsen en tekeningen, die Capablanca dus

eigenlijk zou moeten leren vervaardigen, regelrecht de prullenbak in. Die hadden dan immers geen nut meer. Zonde van al de moeite, vond hij. (Je zou haast in de verleiding komen om hier de moderne spelling 'prullenbak' de voorkeur te geven.)

Het was slechts één van zijn vele bezwaren tegen z'n opleiding, die hij maar al te graag opstelde, voor wie het maar horen wilde. In de Oxford Companion of Chess wordt van deze mening van Capablanca gewag gemaakt onder toevoeging van een kort commentaar, luidende: om kort te gaan, hij was lui. Zo kwam het dus dat hij op zwart zaad kwam te zitten. Wat nu?

Capablanca kende de beroemde Amerikaanse kampioen Marshall, die hij wel eens tegenkwam op de schaakclub. Gelukkig schoot Marshall hem te hulp. Hij mocht een match tegen hem spelen. Zo kreeg hij tenminste weer wat geld omhanden. Tot ieders verrassing en tot Marshall's ontsteltenis won Capablanca de wedstrijd glansrijk met maar liefst 7 punten voorsprong. Voorlopig was zijn kostje gekocht.

Alles is ijdelheid en het najagen van wind

In "My Chess Career" dat Capablanca in 1920 liet verschijnen en waarin zijn match met Marshall uitgebreid aan de orde komt, beweert onze held dat toen hij Marshall versloeg, hij nog nooit een openingenboek had ingekeken. (Hij had alleen eens een keer een analyse van Lasker bekeken van een variant van de Ruy Lopez (het Spaans), maar die deugde volgens hem voor geen meter. De analyse deugde niet, Lasker natuurlijk wel.)

Nu is het inderdaad bekend dat Capablanca

niet veel aan openingsstudie hoefde te doen. Het kan dus best zijn dat zijn opmerking op waarheid berustte. Het kan ook wel zijn dat het grootspraak was. Grootspraak was iets waar Capablanca zich graag van bediende. In de schaakwereld is dat geen volkomen onbekend verschijnsel: denkt U maar aan de lachwekkende opschepperij van Zukertort tegen onder anderen Steinitz die zich op zijn beurt ook niet geheel onbetuigd liet. Ook in onze tijd is die primitieve zelfverheerlijking met behulp van kwistig rondgestrooide superlatieven bij sommigen nog in gebruik wanneer dat in de kraam te pas komt. Hier dient zich een frappante overeenkomst aan met de bokssport.

Sommige politici konden er ook wat van in Capablanca's tijd; qua snoeverij dan, schaken konden ze natuurlijk niet. Prins Ferdinand, degene die zichzelf om zeep liet helpen in het verschrikkelijke wespennest Sarajevo 1914 – de lont in het kruitvat – was zelf een goed schutter. Zijn paleis hing boordevol jachttrofeeën. Op één dag knalde hij 200 zwijnen en 2000 vogels neer. Dat beweerde hij. Maar is dat niet wat veel?

Grappig genoeg tracht Capablanca zich in zijn inleidend woord in genoemd boekwerk bij de lezer in te dekken tegen een mogelijk verwijt van verwaandheid aan zijn eigen adres. Zijn argument is dat hij niet zichzelf bewierookt, maar alleen zijn grandioze prestaties als schaker. Die waren inderdaad ook wel heel bijzonder.

Bovendien oppert hij als huis-tuin-en-keuken-psycholoog nog iets dat neerkomt op het volgende: 'als ik bescheidenheid zou voorwenden, zou ik pas echt verwaand zijn'. Leuk bedacht, we trappen er niet in meneer Wittekaap.

Lasker kiest eieren voor zijn geld

Op voorspraak van zijn goede vriend Marshall mocht Capablanca meedoen aan San Sebastian (1911). Het was het eerste sterk bezette internationale toernooi waar aan hij deelnam. Hij eindigde als eerste.

Daarmee was zijn naam binnen de schaakwereld gevestigd.

Nu achtte Capablanca de tijd rijp om Lasker uit te dagen tot de titelstrijd. Lasker echter, die hem natuurlijk goed kende en groot respect had voor zijn schakend vermogen, stelde dermate bizarre voorwaarden voor een match om de wereldtitel, dat Capablanca zich gedwongen zag de onderhandelingen af te breken. De afschrikwekkende voorwaarden waar Lasker mee schermde, nog afgezien van zijn op zichzelf begrijpelijke eis van een behoorlijke portie prijzengeld, doen sterk denken aan de abnormale eisen die Fischer een halve eeuw later in stelling zou brengen tegen Karpov, toen die eindelijk aan de beurt was om tegen het eigenaardige Amerikaanse fenomeen aan te treden.

Voor de jeugdige kijkers: Karpov verkreeg de begerenswaardige titel tenslotte per FIDE-decreet. Hij eindigde vervolgens tien jaar lang in vrijwel elk sterk bezet toernooi op de eerste plaats. Anatoly Karpov versloeg zijn voornaamste uitdager en rivaal, de gevluchte Russische gelegenheidsdissident Victor Korchnoi, bijgenaamd 'de Verschrikkelijke', twee maal op overtuigende wijze. De tweede keer voltrok zich het vonnis in een bloedstollend en met veel gedonderjaag omgeven gevecht op de Philippijnen, de Philippino's zuchtend onder de dictatuur van Marcos, de liederlijke tiran; nu ja, het volk wil bedrogen worden.

Lasker schijnt destijds de volgende hoogst merkwaardige regeling te hebben bedacht: bij een eindstand van 3-2, 2-1, of 1-0 in het nadeel van de wereldkampioen, remises niet meegeteld, zou deze geen afstand hoeven doen van de titel. Dat is natuurlijk niet eerlijk.

Omtrent de motieven die Fischer parten speelden bij zijn (soortgelijke) asymmetrische voorstellen, tasten we in het duister.

Had hij er schoon genoeg van, bijvoorbeeld omdat hij een hartgrondige hekel had aan Karpov; was hij soms bang voor de sluwe vos; of had hij er misschien gewoon geen zin meer in? Zelfs Euwe, die in zijn functie van FIDE-voorzitter groot gezag genoot, was niet bij machte Fischer tot bezinning te brengen toen de Amerikaan eenmaal de titel plus de bijbehorende dollars op zak had.

Pas na de eerste wereldoorlog, in het jaar 1921, werd Capablanca in de gelegenheid gesteld Lasker de titel afhandig te maken. In de vorige aflevering over de kampioenen van weleer in Unitas Nieuws maakte ik daar al melding van bij de beschrijving van de tumultueuze levensloop van Emanuel Lasker.

In die beschrijving is overigens een kleine fout geslopen. Na verovering van het wereldkampioenschap won Lasker niet acht toernooien achter elkaar zoals ik opschreef. In het eerstvolgende toernooi, in Hastings, eindigde Pillsbury op de eerste plaats, Lasker werd daar derde. De schaak-historicus Poppe Dijkhuis wijst mij hierop in een aardig commentaar in het clubblad van CSG Staunton, waarvan hij de redactie verzorgt. Hij wijst bovendien nog op een punt van iets groter belang. Na de eerste wereldoorlog werd Lasker zoals velen met hem zwaar gedupeerd door het waardeloos worden van de Duitse mark (ten gevolge van ongelimiteerde inflatie): een eerdere en extra oorzaak van Laskers aanvankelijke armoedeval, welke het vermelden waard is.

Ik ben mijn collega scribent uiteraard erkentelijk voor deze ter zake kundige opmerkingen.

Op mijn beurt en voor de goede orde wil ik hem er graag op wijzen dat ik niet zoals hij kennelijk veronderstelt "streng orthodox gereformeerd" ben. De reden van die komische veronderstelling is mij niet helemaal duidelijk. In een meer ter zake doende context, althans meer ter zake wat

dit aangaat, zou ik mijzelf desnoods betitelen als oecumenisch gezind met een lichtelijk anarchistische inslag.

Wat U nu leest – bent U daar nog? – is wat mij betreft de laatste uiteenzetting in UN over het onderwerp 'oude meesters', die daarom wat langer uitvalt. Reacties zijn natuurlijk altijd welkom.

Een paar jaar eerder al had Lasker, de ouwe rakker, z'n titel gratis aan zijn uitdager (en geheide opvolger) ter beschikking gesteld, op een presenteerblaadje: hij had hem niet meer nodig. Maar ja ... het volk wil dan misschien bedrogen worden, het wil ook brood en spelen en geef ze daarin eens ongelijk. De match vond plaats in Havana, precies tien jaar na die eerste onderhandelingen. De prijzenpot werd volgestopt door Zuid-Amerikaanse grootindustriëlen. De totale som bedroeg maar liefst 11 duizend dollar met dank aan Poppe Dijkhuis, die dit saillante detail aangeeft in bovengenoemde bespreking. De Cubaan voelde zich kiplekker in zijn thuishaven. Hij bleef ongeslagen en won vier keer.

De Russen komen eraan

Zes jaar later werd hij verslagen door Alexander Aljechin in een lange match van 34 partijen, met 3 punten verschil, nadat hij (Capablanca) in hetzelfde jaar (1927) het toernooi van New York nog had gewonnen met 2½ punten voorsprong op zijn voornaamste concurrent en uiteindelijke uitdager. Er werd gestreden op het scherpst van de snede, het was een ware titanenstrijd. Er verschenen langzaam maar zeker steeds meer grote sterren aan het firmament.

Behalve de geniale Aljechin - die opmerkelijk genoeg net als Steinitz en Lasker, (net als ook Nimzowitsch trouwens, en bovendien evenals Philidor in de 18e eeuw,) zijn vaderland ontvluchtte – verschenen op het toneel:

?? het wonderkind Reshevsky, peetvader

(niet heus) van de eerder genoemde Robert Fischer (die ook alweer een emigrant is; grote schakers begeven zich graag in andere sferen),

- ?? de winterharde doorbijter Botwinnik,
 ?? en de koele kikker Euwe, onze brave huiskamergeleerde.

Capablanca kreeg het hard te verduren. Toch won hij in 1936 nog twee belangrijke toernooien, Moskou en Nottingham (gedeeld eerste met Botwinnik). In dat jaar was onze landgenoot Max Euwe wereldkampioen. Allen waren zij diep onder de indruk van Capablanca's wonderbaarlijke talent. Zo deed op 'n zeker moment het verhaal de ronde dat Botwinnik en Flohr eens een analyse waaraan zij aardig wat tijd hadden gespendeerd, voorlegden aan Capablanca, als schaakbroeders onder elkaar. Na enkele seconden nadenken schudde de oude baas het moede hoofd met een glimlach. Hij had er een fout in ontdekt.

De geneugten van het diplomatenbestaan

Het was begin vorige eeuw zelfs voor een absolute topschaker niet goed doenlijk zich uitsluitend met schaken in leven te houden. We zagen dat Steinitz, het monomane genie, uiteindelijk aan de bedelstaf raakte. Dat was nog even eerder: aan het eind van de 19e eeuw. Steinitz overleed in 1900. Om het geheugen even wat op te frissen: nadat hij van Lasker had verloren, vereenzaamde hij helemaal en leefde slechts nog als een heremiet. Hij werd zelfs volslagen krankzinnig - ook hierin leek hij op Morphy- en stierf berooid en ontheemd. Het is eerder al aan de orde geweest. Het doet er allemaal niet toe: Wilhelm Steinitz was degene die als een cenling in een hem vijandig gezinde wereld het schaken tot wetenschap wist te verheffen. Hij kon er niet van rondkomen, want ondank is 's werelds loon. Emanuel Lasker, die net als Steinitz zijn toevlucht zocht in de Verenigde Staten,

kon het uiteindelijk financieel alleen bolwerken door bij de onderhandelingen over startgelden en beloningen voor matches in zijn hoedanigheid van wereldkampioen het onderste uit de kan te halen. Naar hedendaagse maatstaven waren dat toch nog tamelijk schrale bedragen, met uitzondering dus van de opbrengst van z'n laatste match.

Ik kan in dit verband nog noemen de beroemde onderzoeker en strateeg Nimzowitsch, die afkomstig was uit Litouwen en z'n dagen moest slijten als immigrant op een armoedige zolderkamer ergens in Duitsland.

De gewiekste Capablanca daarentegen redde zich op een bijzondere, voor hem karakteristieke wijze. De connecties die hij had aangeknoopt met de Cubaanse elite te Havana bewezen spoedig hun nut - betaalden zich uit, zou je kunnen zeggen. In 1913 werd hem een erebaantje gegund bij de Cubaanse diplomatieke dienst. Voortaan was hij verzekerd van een behoorlijk inkomen.

Ergens is elders en elders is nergens Zijn taak was niets anders te doen dan wat hij toch al deed: schaken, waar ook ter wereld, any place, desnoods in Timboektoe, of zomaar ergens op een eiland in de onafzienbare oceaan. Als Cuba-promotor honoris causa diende Capablanca wel altijd smetteloos en onberispelijk gekleed te gaan; maar dat was hij, ijdelruit en rokkenjager die hij was, toch al lang zo gewend.

Hij ging meteen op tournee in de landen van het Europese continent, waar hij onderdak genoot bij de diverse Cubaanse consulaten. Daar werd hij als een grootvorst onthaald, als een paus temidden van zijn prelaten. Hij speelde verscheidene matches en exhibitiepartijen. Zijn resultaten waren voortreffelijk. Hoe fraai en kunstig was dit alles niet, waarde lezer, temidden van het almaar luider klinkende hoefgetrappel als voorbode van de op handen zijnde wereldoorlog.

Bij al die persoonlijke voorspoed kreeg Capablanca tenslotte toch een aantal forse tegenslagen te verduren. In tegenstelling tot zijn uiterlijk voorkomen was zijn levenswandel niet in alle opzichten onberispelijk. Het gevolg was dat zijn huwelijk, dat hij in 1921 sloot - het jaar waarin hij officieel wereldkampioen werd - tegen het einde van de jaren '30 op de klippen liep. Dat bracht onmiddellijk met zich mee dat hij een minder vrijblijvende betrekking kreeg toebedeeld bij zijn Buitenlandse Dienst, waar hij nog altijd op de loonlijst stond als afgezant van Cuba.

Voor het eerst sinds z'n studietijd was hij nu regelmatig genoodzaakt werkzaamheden te verrichten met papier en inkt aan een schrijftafel, andere werkzaamheden dan het noteren van zetten en wat dies meer zij. Z'n leven veranderde. Wat flierefluiten en rondkuieren, als een voetballende middenvelder die zojuist de bal de tribune in heeft geschoten, was er voor onze gevierde vedette niet meer bij. Hij begon last van te krijgen van hoge bloeddruk.

De reus werd tenslotte geveld door een beroerte; de Engelsen zeggen het wat minder akelig: een 'stroke'.

Capablanca's speciale begaafdheid

Bij het schaakwonder Capablanca vraag je je af wat het geheim was van zijn talent. Hoe is het in vredesnaam mogelijk dat hij na zijn klinkende overwinning op Marshall en zijn zegetocht te San Sebastian gedurende een periode van tien jaar (van 1914 tot 1924) slechts één partij verloor (van Lasker, in St. Petersburg 1914), terwijl het schaken toen toch aardig in de lift zat: vooral dankzij het optreden van achtereenvolgens Morphy, Steinitz, en Capablanca's tijdgenoten Lasker en Nimzowitsch.

En dan noem ik alleen nog maar de allerebelangrijksten uit die beginjaren, terwijl ook lieden als Tarrasch, die lang bleef meedraaien, en Rubinstein, niet te verge-

ten, een aardig partijtje meebliezen. Het is waar dat tijdens de wereldoorlog weinig werd geschaakt, maar dan nog ... Wie weet is Arthur Rubinstein zelfs de wereldtitel misgelopen doordat Lasker zich niet door hem, net zomin als door Capablanca omstreeks diezelfde tijd, wenste te laten vermurwen, zodat het nooit tot een titelgevecht kwam tussen de beide matadores. (De onderhandelingen liepen in dit geval vermoedelijk stuk doordat er onvoldoende prijzengeld bij elkaar kon worden geschraapt). De kanonnen die na afloop van de eerste wereldoorlog op het toneel verschenen, dwz in levenden lijve, kon Capablanca ook weldegelijk heel behoorlijk partij bieden.

Misschien valt over zijn mysterieuze gave toch iets meer te zeggen dan alleen dat de man als schaker nu eenmaal een natuurta-
lent was.

Vereenvoudiging als strategisch wapen
In de eerste plaats valt op te merken, dat hij toch wel zijn voordeel moet hebben gedaan met de geschriften van met name de nijvere wetenschapper Steinitz en die van de listige pragmaticus Lasker. Zelf schreef hij zijn succes liever uitsluitend op het conto van zijn eigen vindingrijkheid. Maar dat doet weinig terzake (- die vindingrijkheid op zichzelf natuurlijk wel). Capablanca's manier van schaken vertoonde onmiskenbare kenmerken van de moderne school. Zijn speelwijze was daar zelfs een toonbeeld van, zou je kunnen be-
weren.

Steinitz had als kersverse wereldkampioen die nieuwe stijl in het leven geroepen. Dat speelde zich nog af in de 19e eeuw zoals U inmiddels zult begrijpen - bijna een halve eeuw eerder dan Capablanca's eerste successen. (Die terughoudende en positioneel goed verantwoorde stijl waar Steinitz zoveel furore mee maakte, moet niet verward worden met het hypermoderne schaken dat Reti en Nimzowitsch ontwikkelden begin 20e eeuw, op basis van

reeds door Staunton gepropageerde ideeën. Het is eerder ter sprake geweest.)

In de tweede plaats, niet minder belangrijk natuurlijk: hij had een bijzondere eigen stijl. Die was uitgekookt, energie-zuinig en efficiënt. Mocht U dit lezende associaties krijgen met uw moderne cv-ketel, dan vrees ik zulks te moeten betreuren om voor de hand liggende redenen; hierbij mogen we niet uit het oog verliezen dat Capablanca het Walhalla van de techniek juist de rug had toegekeerd, met alle gevolgen van dien. Hij zag als geen ander het belang in van het eindspel. Zijn eindspeltechniek was onovertroffen. Capablanca was een meester in het simplificeren van stellingen op zo'n manier dat de voordelen van zijn eigen positie doorslaggevend werden. Hij had niet alleen een feilloos positiegevoel - hij zag altijd meteen waar het om draaide - maar hij was ook weldegelijk een geslepen tacticus. Van zijn tactische vaardigheden maakte hij op bijzonder efficiënte wijze gebruik met als voornaamste stelregel: safety first. Speculatieve offers zul je bij hem zelden of nooit tegenkomen. (Bij mijn vluchtige naspeuringen kreeg ik ook een paar straalverloren posities onder ogen die Capablanca toch nog won met zeer sluw spel; dat was tegen niet al te bekende spelers.)

Tegen tactisch sterke schakers, zoals Lasker onder anderen, hield hij de positie liever overzichtelijk in afwachting van een gunstig moment om vereenvoudiging te bewerkstelligen vertrouwend op zijn eindspeltechniek, zijn grote pré. In schaats-terminen gesproken was hij meer een stayer dan een korte-baan-schaatser.

Tot in de nadagen van Lasker gold Capablanca als onverslaanbaar. Dat is echt niet overdreven gezegd.

Ideeënrijkdom naast brute rekenkracht
Wanneer we nu het slagveld van een kleine eeuw geleden overzien, laten we zeggen: twee á drie generaties terug, wat zou dan

de conclusie moeten zijn als we het beperkte schaakwereldje van toen vergelijken met het computertijdperk van tegenwoordig?

In die begintijd werd een kapitaal aan inzichten en ideeën vergaard, onder dankzegging aan de echte pioniers, met name Philidor en Staunton. Daar kon de Russische school van Botwinnik en consorten mooi op voortborduren, onder de hoede van de totalitaire communistische partij annex vaderlijke staat: schaken als volkssport nummer één.

Na de tweede wereldoorlog die de Russen ternauwernood overleefden, begon de koude oorlog, culminerend in de Cuba-crisis. Capablanca draaide zich om in zijn graf te Havana.

De Soviët-Unie had zich inmiddels geabonneerd op de wereldkampioenschapstitel, gelukkig alleen op schaakgebied: Botwinnik, Tal, Smyslov, Petrosjan, Spasski en misschien vergeet ik er nog wel één, afgezien dan van Aljechin die al eerder aan bod was geweest.

Het monopolie werd doorbroken. Als bij toverslag kwam het reuzenprojectiel 'Bobby' Fischer uit de lucht vallen, dat de schaakwereld op z'n grondvesten deed schudden, tot binnen de muren van het Kremlin, tot aan de onherbergzame toendra's van Siberië toe. Fischers vlijmscherpe aantijgingen tegen de hotemetoten van de russische schaakbond, alsook tegen de grootmeesters afkomstig uit de USSR, die hij van onsportief gekonkel beschuldigde, waren terecht. Het was zelfs nog erger dan hij beweerde. Enige jaren na de ineenstorting van het IJzeren Gordijn, nog niet zo lang geleden dus, is dat volledig vast komen te staan.

High technology

Met de grote K's: Karpov, Kasparov (die eigenlijk Weinstein heet) - Kamsky is er helaas mee opgehouden en al aardig in de vergetelheid geraakt - en meer recentelijk de ongelooflijke Kramnik, zijn we in het

tijdperk van de grote rekenmeesters be-land, al doe je deze krachtpatsers met die typering natuurlijk onvoldoende recht. Het pure rekenwerk, de thuisvlucht met dank aan de computerprogrammeurs, en daarnaast de speciale regelingen die worden verzonden voor wedstrijden en toernooien, spelen een steeds grotere rol in de schaakwereld.

De tekentafels (al dan niet in virtuele vorm) van de computerproducenten en de 'eentjes en nulltjes' van de programmamakers hebben er veel toe bijgedragen dat de schaaksport vleugels heeft gekregen. Kijk uit voor rondvliegende paarden! De betekenis van de digitale rekenkracht voor het schaken kan amper worden overschat. Is het omgekeerde trouwens niet eveneens het geval? (Interessante vraag, al is de vraag, wat een vraag eigenlijk is nog veel interessanter; dit terzijde.) Wat moeten we denken van het door Gari Kasparov voorgestelde "advanced chess", waarbij men tijdens de partij computerprogramma's mag raadplegen zodat er een twee-fronten-oorlog ontstaat?

Minstens net zo belangrijk als die rekenarij is en blijft natuurlijk zoets als strategisch inzicht, een zinvol concept, een planmatig

plan, datgene wat met name door Capablanca zo fraai werd ten toon gespreid. Daarmee is niet gezegd dat een computer geen zettenreeksen zou kunnen produceren die, waren zij rechtstreeks aan een menselijk brein ontsproten, een dergelijk inzicht zouden doen vermoeden.

Een wereldkampioen die zegt dat hij niks aan openingenstudie doet, kun je je nu onmogelijk meer voorstellen; of het zou om een absurde grap moeten gaan. Capablanca kon dat nog in alle ernst beweren. Raoul Capablanca verafschuwde de technische tekentafels van de ingenieurs. We constateerden het zonder leedwezen. Hij verruilde ze voor de 64 velden, en met succes.

Na zijn dood hebben slechts een halve eeuw later producten van zulke tekentafels, namelijk de apparaten van het kaliber 'high tech', hem eigenlijk voorbijgestreeft. Groot is de Weg, groot(s) is ook de hemel, de aarde... en de mens. De mens is gevormd door de aarde, de aarde is gevormd door de hemel, en de hemel door de Weg, aldus Lao Zi. Met andere woorden: hoe bestaat het.

De spelregels

Ynte Visser

Deel 1: Versneld beëindigen

Een nieuwe rubriek: de spelregels. Het is mijn bedoeling om regelmatig een stukje te schrijven naar aanleiding van een spelregelgevalletje dat zich onlangs heeft voorgedaan. Ik hoop dat de Unitassers massaal kennis zullen nemen van deze stukjes, want hun spelregelkennis is doorgaans ronduit slecht. In teamsituaties kan dat bord- of zelfs wedstrijdpunten kosten en Micha Jans en ik zijn het er over eens dat dat onacceptabel is.

Verplichte kost dus, deze nieuwe rubriek!

Bij de interne van Unitas, in de NOSBO-competitie en op het persoonlijk NOSBO-kampioenschap is het tempo 40 zetten in 1.45 uur en 15 minuten extra voor de rest van de partij. In de KNSB-competitie is het tempo 40 zetten in 2 uur, 20 zetten in 1 uur en 15 minuten extra voor de rest van de partij.

De fase van de 15 minuten extra voor de rest van de partij is de fase van het versneld beëindigen. Deze fase gaat niet in na 40 of 60 zetten, maar na het vallen van een vlag. Een veel gemaakte fout is dat de klokken dan een kwartier worden teruggezet, terwijl ze juist drie kwartier naar voren moeten. De arbiter moet immers kunnen zien in welke fase de spelers zitten!

Tijdens het versneld beëindigen gelden allereerst alle normale regels. Aanraken is zetten; losgelaten is gezet; notatieplicht zolang je 5 minuten hebt; onreglementaire zetten moeten worden hersteld, je mag dus geen koning slaan; de arbiter constateert het vallen van de vlag.

Een bijzondere regel treedt in werking zodra één van beide spelers nog 2 minuten bedenktijd heeft voor de rest van de partij. Deze regel moet voorkomen dat een speler zijn partij wint op grond van enkel en al-

leen een tijdvoorsprong. Je kunt gebruik maken van deze bijzondere regel als je een potremisestelling of een betere stelling hebt, maar minder tijd.

Ik citeer uit het FIDE-reglement:

Art. 10.2

Als de aan zet zijnde speler minder dan 2 minuten op zijn klok over heeft, dan mag hij de remise claimen voor zijn vlag valt. Hij moet de klokken stilzetten en de arbiter waarschuwen.

- a) Als de arbiter er mee instemt dat de tegenstander geen poging doet de partij op een normale manier te winnen, dan moet hij de partij remise verklaren. Anders moet hij zijn beslissing uitstellen.
- b) Als de arbiter zijn beslissing uitstelt, dan kan aan de tegenstander 2 minuten extra bedenktijd worden toegewezen en gaat de partij verder in aanwezigheid van een arbiter, indien mogelijk. De arbiter dient de uitslag mee te delen nadat er een vlag is gevallen.
- c) Als de arbiter de claim heeft afgewezen krijgt de tegenstander twee minuten extra bedenktijd toegewezen.

Een aantal dingen valt op:

- Je moet aan zet zijn als je claimt.
- Je moet zelf initiatief tonen. Stel je speelt een eindspel met enkel ongelijke lopers en ieder één pion en het is werkelijk pot- en potremise en je claimt niet, dan zal de arbiter niets doen. Als je tegenstander je door de vlag jaagt heb je gewoon verloren, hoe onrechtvaardig dat ook is. Tenzij je initiatief toont en remise claimt!
- Je snijdt jezelf nooit in de vingers met een remisclaim. Als de claim wordt afgewezen kost je dat geen tijd. Tegenstander krijgt er tijd bij, maar daar

- heeft hij toch bijna niets aan.
- Voor de arbiter is dit lastige materie. Hij moet een stelling beoordelen en bepalen of iemand een serieuze winstpoging doet. Hij zal daarom vrijwel altijd zijn beslissing uitstellen en pas na het vallen van een vlag zijn oordeel geven.
 - Er wordt ruimte gelaten voor iets mindere, maar verdedigbare stellingen

Het is ondoenlijk een lijst te presenteren van type stellingen die remise moeten worden gegeven. Wel kan ik enkele richtlijnen geven:

- De speler met meer tijd moet een duidelijke winstpoging doen. Als hij doelloos met één stuk heen en weer speelt zal het remise worden en als hij het moet hebben van een vrijpion zal die pion naar voren moeten.
- Als de speler met minder tijd nog een klein probleempje moet oplossen, moet hij tijdens de partij laten zien dat hij dat kan. Verder zal hij snel moeten spelen, ongeveer 5 seconden per zet. Als het werkelijk zo pot- en potremise is als hij claimt, dan mag dat geen probleem zijn.
- Stellingen met veel materiaal bevatten doorgaans meer mogelijkheden dan stellingen met weinig materiaal. In een eindspel heb je dus veel meer kans dat je claim gehonoreerd wordt.
- In principe geldt de 50-zetten regel, maar in de praktijk zal er zelden genoteerd worden zodat het bewijsmateriaal ontbreekt. Een goede arbiter zal daarom gaan turven als deze situatie zich voordoet.

Ter illustratie een gevalletje van het persoonlijk NOSBO-kampioenschap 2003. In de partij Herman Voss -Eric-Jan Hummel stevenden de spelers tijdens het versneld beëindigen af op het beruchte eindspel van toren + loper tegen toren. Volgens de theorie een houdbaar eindspel, maar de torenpartij moet wel allerlei valkuilen en klippen omzeilen. Tot op het hoogste nivo wordt dit eindspel doorge-

speeld en soms wint de toren-loper-partij. Toen Voss nog 2 minuten had en Hummel nog 6, claimde Voss remise. De materiaalverhouding was op dat moment: Voss een toren en 2 pionnen die spoedig zouden vallen en Hummel toren en loper. Ik stelde mijn beslissing uit en gaf Hummel geen extra tijd.

Het verloop van de rest van de partij was als volgt: Hummel haalde zonder omslachtige manoeuvres de beide pionnen op. Correct spel: als hij daar mee getreuzeld had, had hij minder sterk gestaan. Vervolgens dreef Hummel de witte koning weer zonder omslachtige manoeuvres naar de rand. Weer goed: als hij treuzelt onneemt hij Voss de kans aan te tonen dat hij dit remise kan houden. Toen Voss zijn koning aan de rand stond viel de vlag. Ook op het spel van Voss viel niets aan te merken. Hij speelde à tempo, zo'n 30 zetten in de 2 minuten die hij nog had. Verder speelde hij vol zelfvertrouwen en deed uitsluitend fatsoenlijke zetten. Toen zijn vlag viel bezwoer hij me dat hij wist hoe hij het remise moest houden.

Ik vond het vreselijk moeilijk, maar moest een beslissing nemen. Na hardop nadenken in bijzijn van beide spelers werd het: remise. Gelijktijdig raadde ik Hummel aan protest aan te tekenen tegen mijn beslissing. Dat deed hij.

Al binnen het uur be kroop mij het gevoel dat ik de verkeerde beslissing had genomen. Was het niet zo dat het moeilijkste gedeelte van Voss zijn verdediging nog moest komen? Hummel had alles correct gedaan en door tijdgebrek van zijn tegenstander had hij zijn winstpoging niet kunnen voltooien.

De volgende dag vond ik de sluitende redenering. Als Voss nog tijd zat had gehad, had hij het eindspel 50 zetten lang moeten verdedigen. Waarschijnlijk was het dan wel remise geworden, maar zelfs grootmeesters hebben het eindspel wel eens verloren. Door tijdgebrek was het niet van die 50 zetten gekomen. Tijdgebrek is een nadeel. Ik had er een voordeel van

gemaakt: Voss had het moeilijkste gedeelte van zijn verdediging niet hoeven voeren. Ik had me laten leiden door een misplaatst gevoel van billijkheid en ik had de verkeerde beslissing genomen.

Er volgde telefonisch overleg met Hiddo Zuiderweg en Koos Stolk. Die vonden het niet moeilijk: winst voor Hummel.

's Avonds kreeg ik Herman Voss te pakken. Die had er inmiddels rustig over kunnen nadenken en zag aankomen dat het protest van Hummel wel toegewezen zou worden. Heel sportief ging hij accoord met een gewijzigde uitslag: Voss-Hummel 0-1.

Volgende keer: hoe Unitas 4 een duur wedstrijdpunt laat liggen tegen SISSA 2.

Oplossingen Troitzky

Oplossing 1:

1.**be3+ kb1** 2.**bh6 b5** 3.**ke7 b4** 4.**kf6 b5** 5.**kg5 kc1** 6.**kf5+ kb1** 7.**kf4 kc1**
 8.**ke4+ kb1** 9.**ke3 kc1** 10.**ke2+** [Hier heeft Cristophe Prechac een dual gevonden door met de koning naar b3 te lopen: 10.**kd3+ kb1** 11.**bg8 b3** 12.**bx3 b4** 13.**bg8 b3**
 14.**kc3 ka2** 15.**bx3+ kb1** 16.**bf4 h5** 17.**bd5 h4** 18.**kb3 h3** 19.**be4#**] 10...**kb1**
 11.**bd2 h5** 12.**kd1 h4** 13.**bx4 h3** 14.**bd5 h2** 15.**kd2 h1q** 16.**bx1 ka2**
 17.**bd5+ kb1** 18.**ba3 b4** 19.**bb3 bxa3** 20.**bg8 a2** 21.**bh7#**.

Oplossing 2:

1.**ra3+ kb1** 2.**ra8 rxa8** 3.**bx8b ka2** 4.**bd5+ kb1** 5.**ba3 b4** 6.**bb3 bxa3**
 7.**bg8 a2** 8.**bh7#**.

Oplossing 3:

1.**kf5 g3** 2.**kg4 g2** 3.**kh3 g1r** 4.**kh2 rg4** 5.**kh3 ra4** 6.**kg3 ra6** 7.**kf3 rxg6**
 8.**kg4 kh7** 9.**g8q+ kxg8** 10.**bc3 kh7** 11.**bd2 kh6** 12.**bc1 remise**.

Oplossing 4:

1.**c8h+ ka6** 2.**hd6 qxd6+** 3.**kc8 kb6** 4.**e8h** Echo! 4...**qe6+** 5.**kd8 kc6** 6.**hf6**
qxf6+ 7.**ke8 kd6** 8.**g8h qxh8** 9.**kf7 qc3** 10.**f5 qc7+** 11.**kf8 qc8+** 12.**kg7**
qc3+ 13.**kh6 qe3+** remise.

